

9994

3KAL

12-28

807

№ 45

ԿՈՄՅԵՐԻՏԱԿԱՆ ԳՐԱԴԱՐԱՆ

№ 45

3463

ՏՍ. ՌԵԶՂՈՒՇԿԻՆ

== Ի Ն Չ Ե ==

ԿՈՄՅԵՐԻՏԱԿԱՆ ԳՐԱԴԱՐԱՆԻ ԹՅՈՒՆԸ

ԳԵՏԱԿԱՆ ՀՐԱՏԱՐԱԿՉՈՒԹՅՈՒՆ

ԿԵՄ

ՅԵՐԵՂԱՆ — 1927

12-28

2006 4 SEP 2006

ԿՈՄՅԵՐԻՏԱԿԱՆ ԳՐԱԴԱՐԱՆ 09 DEC 2009

3KCM 4

Բ-28

ՅՍ. ՌԵՋՎՈՒՇԿԻՆ

== Ի Ն Չ Ե ==

ԿՈՄՅԵՐԻՏՄԻՈՒԹՅՈՒՆԸ

Ս. Գ. ԿՌՍՎՋԵՆԿՈՅԻ
ընդհանուր խմբագրությամբ

Հանձնարարված է Համ. ԿՅՆՄ ԿԿ Ազիտ-պրոպի
Կողմից

Թարգ. ԳԵՎՈՐԳ ՊԱՐԻՍ

ՊԵՏԱԿԱՆ ՀՐԱՏԱՐԱԿՉՈՒԹՅՈՒՆ

ՅԵՐԵՎԱՆ — 1927

14216

1463
~~2286~~

24 JUL 2013

9994

Գրառեպոզիցիա № 915բ. Հրատ. № 477. Տիրաժ 4000.

Պետհրատի յերկրորդ տպարան Յերևանում—514.

5002-91

1. ՊԵՏԲ Ե ԻՄԱՆԱԼ, ՅԵ ԻՆՁ Ե ԿՈՍՅԵՐԻՏՄԻՈՒ- ԹՅՈՒՆԸ

Թվում է հեշտ բան չկա, քան պատասխանել «ի՞նչ է կոմյերիտմիությունը» հարցին:

Ամեն մի կոմյերիտական պարզ կերպով պատկերացնում է այն: Նա ամեն որ մասնակցում է կոմյերիտմիության աշխատանքին, լինում է ընդհանուր ժողովներում, խմբակների պարապմունքներում, բյուրոյի նիստերում, թերևս գործունյա անդամ է, վորևէ հասարակական կազմակերպության նախագահ:

Միաժամանակ չեթե հենց նույն կոմյերիտականին, հատկապես նորեկին, հարցնենք, ի՞նչ է կոմյերիտմիությունը՝ նա հազիվ թե մեկից լրիվ ու լիովին ճիշտ պատասխան տա: Նա ցույց կտա կոմյերիտմիության գործունեյության կողմերից մեկն ու մեկը, նու թեկուզ՝ «կոմյերիտմիությունը բանվորապուլգացիական յերիտասարդության շահերի պաշտպանն է», «կոմյերիտմիությունը կուսակցության ոգնականն է» կամ «կոմյերիտմիությունը կամուրջիզմի դպրոց է»:

Այդ պատասխանները ճիշտ են:

Բայց նրանցից յուրաքանչյուրն առանձին վերցրած լրիվ պատասխան չե «Բնչ ե կոմյերիտ-միութիւն»-ը հարցին:

Առանց իմանալու Բնչ ե կոմյերիտ-միութիւնը, առանց իմանալու կոմյերիտմիութիւնի խնդիրները չի կարելի աշխատել նրա մեջ: Ուստի իզուր չե, վոր կոմյերիտմիութիւնի ծրագրի առաջին հարցերից մեկն ե «Բնչ ե կոմյերիտմիութիւնը»:

Միութիւնի յերիտասարդ անդամին ու հատկապես նրա մեջ մտնողներին «Բնչ ե կոմյերիտ-միութիւն»-ը հարցի փոխարեն հարցնում են «գիտե՞ս միութիւնի ծրագիրը»:

Յե՛վ իզուր չե, Չե՛ վոր վոչ բոլոր կոմյերտականները գիտեն իրենց կազմակերպութիւնի ծրագիրն ու կանոնադրութիւնը: Մինչդեռ, կանոնադրութիւնի 10-րդ կետն ասում ե՝ «Յուրաքանչյուր կոմյերիտականը պետք ե լավ իմանալ իր միութիւնի ծրագիրն ու կանոնադրութիւնը»:

Այստեղ քննելով «Բնչ ե կոմյերիտմիութիւն» հարցը, միաժամանակ կը քննենք մեր ծրագիրը, վորովհետև միութիւնի ծրագիրն այդ հարցին պատասխան ե տալիս:

Ծրագրում ասված ե, վոր կոմյերիտմիու-

թիւնը հանդիսանում ե բանվորագյուղացիական յերիտասարդութիւնի մասսայական կազմակերպութիւնը: Այնտեղ խոսվում ե այդ յերիտասարդութիւնի շահերը կոմյերիտմիութիւնի կողմից պաշտպանելու, խորհրդային հանրապետութիւնների պաշտպանութիւնն ու սոցիալիստական շինարարութիւնը մասնակից դառնալու մասին: Այնտեղ խոսվում ե կոմյերիտմիութիւնի մասին, վորպես կոմմունիզմի դպրոցի, կոմյերիտմիութիւնի դերի մասին, վորպես կոմմունիստական կուսակցութիւնի ոգնականի, նրա հետ յեղած փոխարաբերութիւնի մասին, կոմյերիտմիութիւնի դերի մասին միջազգային յերիտասարդական շարժման մեջ, կոմյերիտմիութիւնը Լենինյան վերանվանելու մասին:

Այդ բոլոր հարցերի վրա այստեղ հերթով կանգ կառնենք:

ՀԱՐՑԵՐ

1. Ինչո՞ւ պետք ե իմանալ, թե Բնչ ե կոմյերիտմիութիւնը:
2. Կարո՞ղ ե կոմյերիտականն իմանալ, թե Բնչ ե կոմյերիտմիութիւնը, յեթե՛ նա չուսումնասիրի միութիւնի ծրագիրն ու կանոնադրութիւնը:

ԻՆՉ ԿԱՐԴԱԼ

1. կոմյերիտմիութիւնի ծրագիրը:

2. ԿՈՄՅԵՐԻՏՄԻՈՒԹՅՈՒՆԸ ՎՈՐՊԵՍ ԲԱՆՎՈՐԱ-
ԳՅՈՒՂԱՑԻԱԿԱՆ ՅԵՐԻՏԱՍԱՐԴՈՒԹՅԱՆ ՄԱՍՍԱՅԱ-
ԿԱՆ ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈՒԹՅՈՒՆ

ԲԱՆՎՈՐԱԳՅՈՒՂԱՑԻԱԿԱՆ ՅԵՐԻՏԱՍԱՐԴՈՒ-
ԹՅԱՆ ՄԱՍՍԱՑԱԿԱՆ ՇՐԺՈՒՄԸ ՍԿՍՎՈՒՄ Ե
ՓԵՏՐՎԱՐՅԵՆ ՀԵՂԱՓՈԽՈՒԹՅՈՒՆԻՑ ԱՆՄԻ-
ՋԱՊԵՍ ՀԵՑՈ

Բանվոր յերիտասարդությունը մինչև ցա-
րիզմի տապալումը (այսինքն մինչև փետր-
վարյան հեղափոխությունը) չի ունեցել իր կազ-
մակերպությունները: Նա մտնում էր հասակա-
վորների կուսակցական կազմակերպությունների
մեջ: Ցարիզմի դեմ մղվող պայքարը, ընդհա-
տակային աշխատանքը, ուժերի պակասություն-
ը, — այս բոլորն ստիպում էին հասակավորնե-
րին ու յերիտասարդներին միանալ մեկտեղ հե-
ղափոխական պայքարի համար: Մասամբ միան
կազմակերպված էր սովորող յերիտասարդու-
թյունը, վորը դեռ մինչև 1905 թիվը ուներ խմ-
բակներ: Բայց սովորող յերիտասարդության այդ
կազմակերպությունները վոստիկանների և ժան-
դարմների հալածանքների պատճառով չկարողա-
ցան դառնալ իսկական մասսայական շարժում:
Անչափահաս բանվորները, վոր այն ժա-
մանակ աշխատում էին գործարաններում ու

Ֆաբրիկաներում, 1917 թվին՝ փետրվարյան հե-
ղափոխությունից հետո առաջին անգամ հնարա-
վորություն ստացան կազմակերպված դուրս գալ
իրենց շահերը պաշտպանելու համար: Մոսկվա-
յում, Լենինգրադում և ուրիշ խոշոր արդյունա-
բերական կենտրոններում բանվոր յերիտասար-
դությունը վոտքի յեղավ անչափահասների և յե-
րիտասարդների բանվորական որը կրճատելու,
արհեստի ուսուցումը բարելավելու և իրենց աշ-
խատանքը պաշտպանելու համար:

ԻՆՋՊԵՍ ՍԿԻԶԲ ԱՌԵՑ ԿՈՄՅԵՐԻՏՄԻՈՒԹՅՈՒՆԸ

Բանվորագյուղացիական յերիտասարդության
մասսայական կոմունիստական կազմակերպու-
թյունները ձևակերպվեցին ու սկիզբ առան յեր-
կու գլխավոր ճանապարհով:

Առաջին ճանապարհը — յերը այդ կազմա-
կերպություններն առաջացան ինց յերիտասար-
դության նախաձեռնությամբ՝ Ֆաբրիկաներում
ու գործարաններում, գյուղերում, մյուս կազ-
մակերպություններից անկախ, առանց նրանց
ոգնությանը:

Մյուս ճանապարհը — յերը կուսակցության
կոմիտեներին կից ստեղծվեցին յերիտասարդու-
թյան խմբակներ կամ խմբեր, յերը յերիտասարդ

կուսակցականները անկուսակացական չերիտասարդության լայն մասսաների մեջ մասսայական աշխատանքի անցան: Այդ եր պարտավորեցնում նույնպես կոմմունիստական կուսակցության VI համագումարի վորոշումը, վորն արտահայտվեց յերիտասարդության նեղ—կուսակցական միավորության դեմ և այնպիսի միավորություններ ստեղծելու կողմնակից չեղավ, վորոնք աշխատելին կուսակցության ղեկավարությամբ և ընդգրկելին վոչ թե անհատներին ու փոքրամասնությունը, այլ յերիտասարդության մեծամասնությունը: Միայն այդպիսի դեպքում կարելի յեղավ աշխատանքը մասսայական անվանել:

Փետրվարյան հեղափոխությունից հետո առաջացած յերիտասարդական կազմակերպությունների առանձնահատկությունն եր նրանց խայտաբղետությունը և իրենց առաջ դրած նպատակների և խնդիրների խոշոր տարբերությունը:

ԿՈՒՆՏՐԱԿՄՆ ԿՍՁՄՍԿԵՐ ՊՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԸ

Ցարիզմի տապալումից հետո նախ և առաջ առաջացան բանվոր յերիտասարդության կուլտուրական կազմակերպությունները: Այդ տեսակի կազմակերպություններ եյին Պիտերի

«Աշխատանք ու Լույս»-ը, Յեկատերինոսյավի «Փարոսը» և ուրիշները:

Այդ կազմակերպությունները հաճախ զրանվում եյին կոմմունիստական կուսակցության խորթ ու նույնիսկ թշամի մարդկանց ազդեցության տակ: Այսպես, որինակ. «Աշխատանք ու Լույսը» գտնվում եր բուրժուական կուսակցության անդամ Շեցովի ղեկավարության տակ, «Փարոսը» մենշևիկների ղեկավարության տակ: Այդ կազմակերպությունն այդպես ել կոչում եյին— «Մենշևիկական մոմ»:

Բայց այդ կազմակերպությունները յերկար դուրսթյուն չունեցան: Նրանց ղեկավարներն իրենց գլխավոր խնդիրը համարում եյին ուսուցումը, կուլտ-կրթական աշխատանքը և յերիտասարդությանը չեյին թույլ տալիս մասնակցել քաղաքական կյանքին:

Այսպես, որինակ. Շեցովը գրում եր՝ «Թող մեր հայրերը հոգան բուրժուազիայի դեմ հետագա հաղթանակներ տանելու մասին, իսկ յերիտասարդությունն առաջին հերթին պետք ե սովորի»: «Փարոս»-ն ասում եր՝ «Մեր խնդիրն ե սովորել: Մենք դեռ յերիտասարդ ենք քաղաքական կյանքի պայքարի համար»:

Իհարկե, սովորելը յերիտասարդության ամենագլխավոր խնդիրներից մեկն է, բայց միայն դա քիչ է, նա պետք է սովորի և պաշքարի, մասնակցի բազաքական կյանքին:

Այդ կազմակերպութիւնները յերիտասարդական շրջման պատմութեան մեջ առանձին նշանակութիւն չունեցան, նրանք շուտով այլասեռվեցին «Յերիտասարդութեան սոցիալիստական միութիւններ»-ի մեջ ու դրա հետևանքով իրենց անդամների լավագույն մասը տվին Յերիտասարդութեան Կոմունիստական Միութեանը:

**ՅԵՐԻՏԱՍԱՐԳՈՒԹՅԱՆ ՍՈՑԻԱԼԻՍՏԱԿԱՆ
ԿՕԶՄԱԿԵՐՊՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԸ**

Կարևոր դեր կատարեցին «բանվոր յերիտասարդութեան սոցիալիստական միութիւնները»:

Այդ կազմակերպութիւններն առաջացան Պիտերում, Ուրալում, Յեկատերինբուրգում, Վյատի, Պերմի և ուրիշ նահանգներում: Նրանք նույնպես գոյութիւն ունեցան Մոսկվայում, Հարավում, Յեկատերինոսլավում, Պարկովում, Ողեսսայում և այլն:

Այդ կազմակերպութիւններն իրենց գործունեութեան բնութիւնով շատ են տարբերվում «կուլտուրականութեան» կազմակերպութիւններից,

թեև այնտեղ դեռևս բավականին ուժեղ է կուլտուրականութիւնը: Բայց համենայն դեպս այդ կազմակերպութիւնները չկանգնեցին բուրժուազիայի դեմ դասակարգային կռիվ մղելու ճանապարհի վրա:

ՅԵՐԻՏԱՍԱՐԳՈՒԹՅԱՆ «III ԻՆՏԵՐՆԱԿՈՆԵՐՆԱԼ» ԿՕԶՄԱԿԵՐՊՈՒԹՅՈՒՆԸ

Փետրվարյան հեղափոխութիւնից հետո առաջացած յերիտասարդական կազմակերպութիւններից կոմունիստական կուսակցութեանն ամենից մտաիկ ելին յերիտասարդութեան «III Ինտերնացիոնալ» կազմակերպութիւնները: Բանվոր յերիտասարդութեան այսպիսի կազմակերպութիւններ կային Մոսկվայում և Ուկրաինայում: Այդ միութիւններն իրենց շուրջն էլին համախմբել ավելի հեղափոխական բանվոր յերիտասարդութեանը:

Կազմակերպութիւնների խաչտաբեղտութիւնը պատկերացնելու համար, բավական է ասել, վոր բացի այդ յերեք տիպի կազմակերպութիւններից, կային նաև յերիտասարդական ազգայնական կազմակերպութիւններ, վորոնք հատկապես տարածված էին Ուկրաինայում (ուկրաինական ու հրեյական յերիտասարդութեան) և նույնպես սովորող յերիտասարդութեան կազ-

մակերպությունները, վորոնք առանձնապես ուժեղ կերպով աճում եյին:

**ԿՈՄՅԵՐԻՏՄԻՈՒԹՅԱՆ ԿՍՋՄՍԿԵՐՊՈՒՄՆ
ՈՒ ՍՃՈՒՄԸ**

Բանվոր յերիտասարդության խայտաբղետ, զանազանակերպ կազմակերպությունները չեյին կարող ոգնել աշխատանքի հաջողությանը: Պետք էր միասնական ղեկավար կենտրոն, պետք էր բանվորագյուղացիական յերիտասարդության միասնական կազմակերպություն:

Պիտերի ու Մոսկվայի կազմակերպություններն անցան համառուսական միություն ըստեղծելու աշխատանքին. 1918 թվի նոյեմբերի 28-ին հրավիրվեց համառուսական առաջին համագումարը, վորտեղ և ընդունվել է ՌԿՅՅՄ—Ռուսաստանի Կոմմունիստական Յերիտասարդական Միություն կոչումը: I համագումարն առաջիմ միացրեց բանվորագյուղացիական յերիտասարդության համեմատաբար քիչ մասը: Այնտեղ ներկայացված էր 22,000 անդամ: Բայց արդեն II համագումարին, 1919 թվին, միության մեջ արդեն կար 96,000 անդամ: III համագումարին, 1920 թվին, 482,000 անդամ:

Այսպիսով, միությունն արդարացրեց իր

դերը, վորպես յերիտասարդության մասսայական կազմակերպություն:

Միության այդ բուն աճումը կատարվեց քաղաքացիական կատաղի կռիվների ժամանակ:

Քակաքացիական կռիվներից հետ, խաղաղ շինարարության անցնելիս, մոտավորապես 1920 թվի աշնանից, III համագումարին, միությունը ծանր որեր ապրեց, իսկ 1921 թվին միությունն արագ կերպով սկսեց կրճատվել:

Նոր տնտեսական քաղաքականության անցման առաջին տարինն ու սովը պատճառ դարձան արդյունաբերության մեջ յեղած յերիտասարդության կրճատման, նրա նյութական դրության վատթարացման, այստեղից էլ միությունից հեռանալուն: IV համագումարին միությունը հաշվում էր արդեն 400,000 անդամ: V համագումարին 260,000 անդամ:

«Մեր միության V համագումարը, ասում է Կոմյերիտմիության ԿԿ քարտուղար ընկ. Չապլինը, ընկած է այդ անկման շերտի և նոր շերտի սահմանում, V համագումարից սկսում է մեր միության վերելքի և ծաղկման շերտը՝ նոր պայմաններում, նոր տնտեսական քաղականության պայմաններում:

Յեվ, իսկապես, մենք տեսնում ենք, վոր

VI համագումարին կոմյերիտմիությունը հաշվում էր 700,000 անդամ: Այդ անսովոր արագ աճումը բացատրվում է նրանով, վոր մոտավորապես 1922 թվի վերջից, հատկապես 1923 թվից, սկսում է բարձրանալ ժողովրդական տնտեսությունը, ամրանալ պետական ապագրտը, բարելավել յերիտասարգության դրությունը:

Անկման շերտից միությունը դուրս չեկավ ու V համագումարից սկսեց աճել: Համամիութենական VI համագումարից հետո շարունակվեց աճումը: Համամիութենական VII համագումարին կոմյերիտմիության անդամների թիվը հասավ արդեն 1,750,000-ի:

Պեաք է ասել, վոր այդ աճումը, առանձնապես VI համագումարից մինչև VII-ը, հատկապես ուժեղ էր կատարվում գյուղացիական յերիտասարգության հաշվին:

Միության աճումը մինչև վերջին ժամանակներս վոչ միայն չի կրճատվում, ընդհակառակը շարունակվում է: Յեվ մոտիկ ժամանակում կոմյերիտմիությունն իր շարքերում կը հաշվի յերկու միլիոն միության անդամ:

Մենք ասացինք, վոր կոմյերիտմիությունը բանվորագյուղացիական մասսայական կազմակերպություն է: Վոր կոմյերիտմիությունը մաս-

սայական կազմակերպություն է, դա յերևաց միության աճման այն թվից, վոր մենք բերեցինք: Միայն 1,750,000 միության անդամների թիվը, վորին կոմյերիտմիությունը հասավ VII համագումարին, ասում է, վոր կոմյերիտմիությունը միացնում է յերիտասարգության հսկայական մասը, բայց կոմյերիտմիությունը մասսայական կազմակերպություն է վոչ միայն նրա համար վոր նա միացնում է գրեթե յերկու միլիոնանոց յերիտասարգական մասսա, այլ և նրա համար, վոր նա իր ազդեցությունը տարածում է միլիոնավոր անկուսակցական չկազմակերպված յերիտասարգության վրա:

Մենք տեսանք, վոր I համագումարից մինչև VII-ը կոմյերիտմիությունն աճեց գրեթե 85 անգամ: Նա ինչպիսի՞ յերիտասարգության հաշվին աճեց: Հենց բանվորագյուղացիական յերիտասարգության հաշվին: Ավելի շատ գյուղացիական յերիտասարգության հաշվին:

Այսպես, VI համագումարին, 1924 թվի հուլիսին գյուղացիական յերիտասարգությունը հաշվվում էր 322,920 հոգի, VII համագումարին, 1926 թ. մարտին—713,708 հոգի:

Այսինքն, գյուղացիական յերիտասարգության թիվը վերջին տարիների ընթացքում ավելացել է գրեթե յերկու անգամ:

Իրա հետ միասին նկատվում է, նաև բանվոր յերիտասարդության աճումը:

VI համագումարին բանվոր յերիտասարդությունը հաշվվում էր 281,502 հոգի, VII համագումարին 572,896 հոգի:

Նույնպես յերկու անգամ ավելացում է կատարվել: Բայց գյուղացիական յերիտասարդության թիվը VI համագումարից մինչև VII-ը ավելացել է 390,788 հոգով, իսկ բանվորները թիվը 291,374 հոգով: Սա նշանակում է, վոր գյուղացիական յերիտասարդության աճումն ավելի արագ է կատարվել, քան բանվորների աճումը: Յեվ սա, այնպիսի գյուղացիական յերկրում, ինչպիսին է մերը, ի հարկե ճիշտ է:

Կոմյերիտմիության մեջ վոչ միայն բանվորագյուղացիական յերիտասարդներ կան, այլ նույնպես ծառայողներ, սովորողներ և այլն:

Բայց նրանց թիվն աննշան է:

Այսպիսով, բերած թվերը բավականաչափ լավ են խոսում այն մասին, վոր կոմյերիտմիությունն իսկապես բանվորագյուղացիական յերիտասարդության մասսայական կազմակերպություն է:

Հ Ա Ր Ց Ե Ր

1. Ինչպիսի՞ կազմակերպություններ են մասսայական կոչվում:

2. Յերբ առաջացան բանվորագյուղացիական յերիտասարդության մասսայական կազմակերպությունները:

3. Փետրվարյան հեղափոխությունից հետո ինչպիսի՞ յերիտասարդական կազմակերպություններ ծագեցին:

4. Յե՞րբ է կազմակերպվել Համամիութենական Կոմսոնիստական Յերիտասարդական Միությունը:

5. Ինչպե՞ս է ընթացել այդ միության աճումը:

6. Ինչքա՞ն բանվոր յերիտասարդություն է հաշվվում միության մեջ:

7. Ինչքա՞ն է գյուղացիական յերիտասարդությունը:

Ի՞նչ ԿԱՐԴԱԼ

1. Լեզուր «ՌԿՅԵՄ պատմություն»-ը:
2. Ա. Շոխին «Համ. ԿՅԵՄ պատմություն»-ը:

1003
14216

16-8085

3. ԿՈՍՅԵՐԻՏՄԻՈՒԹՅՈՒՆԸ ՎՈՐՊԵՍ ԽՈՐՀՐԴԱՅԻՆ
ԱՌՅԻԱԼԻՍՏԱԿԱՆ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ՄԻՈՒ-
ԹՅԱՆ ՊԱՇՏՊԱՆ

ՅԵՐԻՑՅԱՍՏՐԴՈՒԹՅՈՒՆԸ ՎՈՐՊԵՍ ՄԱՍՆԱԿԻՑ
ՀՈԿՏԵՄԲԵՐՅԱՆ ՀԵՂՔՓՈՒՍՈՒԹՅԱՆ

Առաջին մեծ գործը, վորին կոմյերիտմիու-
թյունը պետք էր մասնակցեր, դա Սորհրդային
հանրապետությունը թշնամիներից պաշտպանելն
էր: Այդ առաջին փորձությունը, կոմյերիտմիու-
թյան համար յեղան քաղաքացիական կռիվները:
Կոմյերիտմիությունը ցույց տվեց, վոր նա Սոր-
հրդային հանրապետության հոլոսալի
պաշտպանն է:

Հոկտեմբերյան որերին յերիտասարդությու-
նը մտնում էր կարմիր գվարդիայի շարքերը: Նա
աչնտեղ կամովին էր մտնում, լեցնելով հասա-
կավոր բանվորների զորամասերը և ստեղծելով
յերիտասարդական հատուկ զորամասեր: Ադ-
ջիկները մտնում էին սանիտարական զորամա-
սերը: Այսպիսով Մոսկվայի, Պիտերի և ուրիշ հե-
ղափոխական կենտրոնների յերիտասարդությու-
նը մասնակցեց բոլոր կռիվներին, Մոսկվան պաշտ-
պանեց, կատարելով կապի սպասավորությունը
և այլն:

ԲՐԵՍՏՅԱՆ ՓՈՐՁՈՒԹՅՈՒՆՆ ՈՒ ԿՕՐՄԻՐ ԲԱ-
ՆԱԿԻ ՍՏԵՂԵՈՒՄԸ

Հոկտեմբերից հետո Սորհրդային իշխանու-
թյան համար բրեստյան հաշտության հարցը մեծ
փորձություն էր: Գերմանական իմպերիալիստ-
ները ուսական հեղափոխության մեջ իրենց հա-
մար սպառնալիք էին տեսնում ու սկսեցին հար-
ձակվել յերիտասարդ Սորհրդային հանրապետու-
թյան վրա, սպառնում էին Պիտերին, վորը հե-
ղափոխության սիրտն էր:

Բոլշևիկյան կուսակցության ու Սորհրդային
իշխանության առաջ հարց դրվեց՝ բացառձակ ան-
հավասար կովի դուրս գալ ու հերոսաբար ընկ-
նել կամ ժամանակավորապես նահանջել, համա-
ձայնվել ստորացուցիչ հաշտությանը, վորպեսզի
զինադադարի ժամանակ ամրանան մեր ուժերը,
գերմանական բանվորներին հնարավորություն
տրվի ոգնության գալու:

Այդ ժամանակ Սորհրդային իշխանությունն
առաջին անգամ պարզ կերպով զգաց, վոր հե-
ղափոխության պաշտպանության համար վորքան
է անհրաժեշտ բանվորա-գյուղացիական
կարմիր բանակը: Փոքրաթիվ, վատ զինված
և անբավարար կազմակերպված կարմիր գվար-

դիայի զորամասերով կապիտալիստներին չեր կարելի հաղթել:

Ամբողջ կապիտալիստական աշխարհը դուրս չեկավ աշխարհում միակ սոցիալիստական հանրապետութեան դեմ: Դրա համար դեռ 1918 թ. գարնանից մեր չերկիրն անցավ կարմիր բանակի սահղծմանը:

ՀՍԿԾ-ԼԵՂԱՓՈԽՈՒԹՅԱՆ ԿՐՄԿԵ ՈՂԱԿՈՒՄ

Հոկտեմբերյան հեղափոխութեան առաջին կրօնիվները վերջացան: Հաղթանակը, իսկ նրա հետևելի իշխանութիւնը մնաց բանվոր դասակարգին: Բայց դրա հետ մեկտեղ, որն որին աճեց ներքին հակահեղափոխական վտանգը, վորն սկսեց ուժեր հավաքել Սորհրդային իշխանութեան դեմ պայքարելու համար: Ներքին հակահեղափոխութեան հետ մեկտեղ դուրս չեկավ նաև արտաքինը: Բուրժուական պետութիւններն սկսեցին գործել Սորհրդային Ռուսաստանի դեմ:

Նախ նրանք փորձեցին Սորհրդային իշխանութիւնը տապալել մեր չերկրում գտնվող Չեխո-Սլովակների զորամասերի միջոցով, վորոնք այդ նպատակով տարածվում էին Սիբիրի յերկաթուղագծի ուղղութեամբ: Սիբիրում խորհուրդները ցրվեցին, իշխանութիւնն այնտեղ անցավ

ադմիրալ Կոլչակի ձեռքը: Չեխո-Սլովակների յետևութի հետ միասին Ուրալում սկսվեց ատաման Դուտովի հարձակումը:

Մի քիչ ուշ գերմանացիները ուս գեներալների աջակցութեամբ մտան Դոնն ու Կուբանը: Հեռավոր Արևելքում հայտնվեց ատաման Սեմյոնովը: Ուկրայնայում կուլակային ապստամբութիւնն բարձրացավ («Բատկո», «Մասինո»):

Անգլիացիներն իրենց գորքերը նավերով Արևանգելսկին մոտեցրին, հետո հայտնվեցին Ռուսաստանի հակառակ ծայրում, հարավում — Բազիլում:

Դրա հետ մեկտեղ Սորհրդային Ռուսաստանի ներսում հակահեղափոխական ապստամբութիւններ պայթեցին: Մոսկվայում տեղի ունեցավ ձախ եսերների խռովութիւնը, Յարոսլավլում սպիտակ զվարդիականների ապստամբութիւնը, վորը կազմակերպված էր արտասահմանյան վոսկով եսեր Սավինկովի կողմից:

1918 թ. վերջում վերջացան պայթումների, ապստամբութիւնների և խռովութիւնների շարքը: Բոլոր հակահեղափոխական ուժերը կենսորոնացան ծայրամասերում:

Սոցիալիստական Ռուսաստանը շրջափակվեց կրկնակի ողակով:

Առաջին ողակը ներքին հակա-հեղափոխական ուժերը և յերկրորդ ողակը — բուրժուական պետութիւնները:

ԿՈՄՅԵՐԻՏՄԻՈՒԹՅՈՒՆՆ ԱՆՑՅԱՎ ԽՈՐՀՐԴԱՅԻՆ
ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ՊԱՇՏՊԱՆՈՒԹՅԱՆԸ

Այդ ժամանակներում կարմիր բանակն արդեն ձևակերպվեց, 1919 թ. սկզբում նա ունեւր 1 ու կես միլիոն¹ կարմիր մարտիկներ, վորը բաժանված եր 14 բանակի: Հակա-հեղափոխութեան հարձակումը Խորհրդային կառավարութեանն ըստիպեց բանակի թիվը հասցնել մինչև 3 միլիոնի:

Կոմյերիտմիութեանն իր լավագույն ուժերը տվեց նրան: Իրա համար կոմյերիտմիութեանն անցկացրեց համառուսական յերեք մորբիլիզացիա:

Սկզբում կոմյերիտմիութեանը մորբիլիզացիայի յենթարկեց իր ուժերն ու ձգեց դեպի Արևելքը, Կոլչակի դեմ: Այնտեղ կարմիր բանակն առաջին մեծ հաղթանակները տարավ:

Նույն ժամանակ հարավից սկսեց Իենիկիւնի հարձակումը: Կոմյերիտմիութեանը 1919 թ. աշնան հայտարարեց յերկրորդ մորբիլիզացիան:

Միաժամանակ հարավիցն եր հասունանում սպառնալիքը: Իենիկիւնի հարձակման ժամանակ Յուդենիչն արդեն յերկու անգամ հարձակվեց

Պիտերի վրա, բայց յերկու անգամն ել ջախջախվեց: Հետո Լեհաստանի և Վրանգելի հետ սկսվեց պատերազմը:

Կոմյերիտմիութեանը յերրորդ անգամ մորբիլիզացիա հայտարարեց լեհական ճակատի համար: Կարմիր զորամասերը 1920 թվի ոգոստոսի 13 ին հասան մինչև Վարշավա: Բայց կարմիր բանակն այդ ժամանակ արդեն հոգնած եր անընդհատ կռիւների ընթացքում: Հեռանալով իր զորամթերքներից (0603), նա նահանջեց լեհացիների հուսահատական հակահարձակման տակ: Լեհական բուրժուական մենակ եր, արդեն բավականին վախեցել եր ու շտապեց մեր առաջարկութեամբ հաշտութեան կրնրել:

Բացի այս յերեք համառուսական գլխավոր մորբիլիզացիաներից, կոմյերիտմիութեանը կատարեց մի շարք տեղական փոքր մորբիլիզացիաներ: Քաղաքացիական կռիւների ընթացքում կարմիր բանակը կռիվ մղեց 10 ճակատում: Նրանցից ամեն մեկում կոմյերիտականներն առաջին շարքերումն եյին: Կոմյերիտմիութեանը ցույց սվեց, վոր նա Խորհրդային հանրապետութեան ու հեղափոխութեան բոլոր նվաճումների հուսալի պաշտպանն ե:

ԿՈՄՅԵՐԻՏԱՐԻՈՒԹԻՈՒՆԸ — «ՄԻՇՏ ՊԵՏՐՍԱՅ»

Առաջին կռիվներից մեր չերկիրը հաղթանակով դուրս յեկավ: Հիմա լրագրող վիճակումն ենք ապրում:

Բայց սխալ կլինի մտածել, վոր լրիվ լրագրողութունն է հաստատվել: Հաստատվել է միայն զինադադար: Թշնամիներն ամեն կողմից պատել են Սորհրդային հանրապետութունը: Նրանք մեզ ճանաչում են, մեզ հետ դաշնագրեր են կնքում, ընդունում են, վոր Սորհրդային իշխանութւյան դեմ զինված կռիւմ պարտութուն կրեցին, բայց նրանք չերբեք չեն հաշտվում սոցիալիստական պետութւյան գոյութւյան հետ:

Առայժմ միայն մեր չերկրի 130 միլիոն աշխատավորութունն է ազատագրված. Դեռևս կռիվներ պիտի լինեն կապիտալի լծից հարյուր միլիոնավոր աշխատավորներ ազատագրելու համար: Այս բոլորն աշխատավորութւյանն ստիպում է հիշել ապագա կռիվների մասին: Կոմյերիտութունը նույնպես պետք է պատրաստ լինի այդ կռիվներին: Կոմյերիտութւյանը կվիճակվի հակահարձակման գնալ կապիտալիստների դեմ ու նոր հարձակումներ գործել կապիտալիստների վրա:

Յե՛վ սա կոմյերիտութւյունը միշտ հիշում է, միշտ պատրաստվում է դրա համար: Դեռ քաղաքացիական կռիվների ժամանակաշրջանում, 1919 թ. մայիսին, կոմյերիտութւյան Կ. Կ. վորտշել է միութւյան բոլոր անդամների համար զինվորական պարտադիր ուսում սահմանել: Սորհրդային իշխանութւյան 7 տարվա ընթացքում կոմյերիտութւյունը միշտ բոլոր իրագրիաներ է կատարել հրամանատարական դասընթացների համար: Կոմյերիտութւյունը հազարավոր ընկերներ է տվել կարմիր նավատորմին: Վերջին ժամանակներս, կ'որմիր բանակը 3 միլիոնից 600 հազարի հասցնելուց հետո, յերբ բանակում թողնվում է մի չերիտասարդ տարեկան, կարմիր բանակը պետք է լինի սպառազինված կոմյերիտութւյուն: Բոլոր կարմիր բանակայինները — կոմյերիտականներ, անա կոմյերիտութւյան լոզունգը կարմիր բանակի աշխատանքի ասպարիգում:

Գյուղի համար մեծ նշանակութւյուն ունի չերկրային զորամասերին անցնելը, այդ զործում կոմյերիտութւյունը, նույնպես պետք է մասնակցութւյուն ունենա: Նախագորակոչային պարամունքների միջոցով կարմիր բանակը պատրաստվում է անցնել չերկրային զորամասերի շի-

նարարությանը: Նախագորակոչային պարապ-
մունքների կազմակերպմանը կոմյերիտովություն-
ներն ակտիվ մասնակցութունն են ցույց տալիս,
նա նույնպես մասնակցությունն են ցույց տալիս
յերիտասարգության նախագորակոչային պարապ-
մունքների կիրառմանը, վորովհետև վոչ միայն
կոմյերիտովութենական, այլ և անկուսակցական
յերիտասարգությունը պետք է պատրաստովի բան-
վորներն և գյուղացիների իշխանության համար
մղվող առաջիկա կռիվներին:

Ներկայումս Խորհրդային իշխանութունն աշ-
խատում է ԽՍՀՄ աշխատավորությանը լայն
կերպով ծանոթացնել ռազմական գիտելիքներին:

Կոմյերիտովությունը պետք է աշխատի ինչ-
քան կարելի յետ իր անդամների մեծ մասին քա-
շի ռազմական գիտելիքների, հրաձիգային և այլն
խմբակներում:

Կոմյերիտովությունը պետք է ձգտի իր ան-
դամներից առողջ, գիմացկուն մարտիկներ դաս-
տիարակել: Կոմյերիտովությունն են ու կը մնա
Խորհրդային հանրապետության հուսալի պաշտ-
պանը:

ՀԱՐՑՆԵՐ

1. Ի՞նչու Խորհրդային հանրապետություն-
ները ստիպված կլինեն պատերազմել:

2. Ի՞նչպես են մասնակցում յերիտասար-
գությունը հոկտեմբերյան կռիվներին:

3. Կոմյերիտովությունն ի՞նչ մասնակցու-
թյունն է ունեցել քաղաքացիական կռիվներին:

4. Ի՞նչպիսի մոբիլիզացիաներ են հայտարա-
րել կոմյերիտովությունը:

5. Կարելի՞ յետ մտածել, վոր այլևս պատե-
րազմ չի լինի:

6. Յ՛երբ չի լինի բոլորովին պատերազմ:

7. Մեն որերում կոմյերիտովությունն ինչ-
պէս է ոգնում կարմիր բանակի ամրացման:

Ի՞ՆՉ ԿԱՐԴԱԼ

1. Ա. Լոխին «ՀԱՄԼԿՅՅԵՄ պատմությունը»:

2. Լևգուր «ՌԿՅՅԵՄ պատմությունը»:

4. ԿՈՄՅԵՐԻՏԱԻՈՒԹՅՈՒՆԸ ՎՈՐՊԵՍ ԲԱՆՎՈՐԱ- ԳՅՈՒՂԱՑԻԱԿԱՆ ՅԵՐԻՏԱՍԱՐԴՈՒԹՅԱՆ ՇԱՀԵՐԻ ՊԱՇՏՊԱՆ

ՅՈՒՐԱԿՑԱՆՉՅՈՒՐ ԿՈՄՅԵՐԻՏԱԿԱՆԸ ՊԵՏԳ Ե
ՈՐԻՆԱԿԵԼԻ ԱՇԽԵՏՈՂ ԼԻՆԻ

Հիմա պարզ է մեզ, թե ինչպիսի դեր է խա-
ղացել կոմյերիտովությունը Խորհրդային Հանրա-
պետության պաշտպանության գործում: Իզուր
չէ, վոր կոմյերիտովությունը կոչվում են աշ-

խատավորական հանրապետութեան պաշտպանը, նա արդարացրեց ու ձեռք բերեց այդ կոչումը:

Բայց կոմյերիտմիութիւնը նույնպես բանավորագրուողացիական յերիտասարդու-թյան շահերի պաշտպանն է:

Ի՞նչ հիմնական խնդիրներ ունի կոմյերիտմիութիւնն այդ գործում:

Հիմնական խնդիրը կարելի յե համարել յերիտասարդութեան ուսուցման կազմակերպումը անչափահասներից փորձված բանվորներ և որինակելի հողագործներ պատրաստելը: Իրա համար յերիտասարդութիւնը սովորում է գործարանա-լին — ֆաբրիկային աշկերտութեան դպրոցներում կամ արտադրութեան մեջ՝ հասակավոր բանվոր-ների ղեկավարութեամբ, գյուղացիական յերիտասարդութեան դպրոցներում, գյուղատնտեսական տեխնիկումներում և այլն:

Ս.ՆՁՅ.ՓՍ.ՀՍ.Ս ԲԱՆՎՈՐՆԵՐԻ ԵՐԱՎՈՒՆՔՆԵՐԻ ՊԱՇՏՊԱՆՈՒԹՅՈՒՆԸ

Անչափահաս բանվորների ուսուցումը կապված է գործարանների և ֆաբրիկաների գործնական աշխատանքների հետ, և զրա համար կոմյերիտմիութիւնն անչափահասներից փորձված վորակավորյալ բանվորներ պատրաստելու

խնդիրը կարող է լուծել միայն այն դեպքում, յերբ արտադրութեան մեջն ունենա բավականա-չափ թվով անչափահասներ: Արտադրութեան մեջ անչափահասներ պահելու համար Կենտգործկոմը ղեկըտ է հրատարակել, վորի համաձայն մինչև 18 տարեկան յերիտասարդների համար գործարաններում ու ֆաբրիկաներում բերո-նի յե յենթարկվում ու թողնվում է վորոշ քանակութեամբ տեղեր: Կոմյերիտմիութիւնը հետևում է, վորպեսզի բերնիան լրացվի և նրա մեջ քիչ լինեն չափահասներ (այսինքն 18 տարեկանից բարձր յերիտասարդներ): Կոմյերիտմիութիւնն ուշադրութեամբ հետևում է նույնպես բանվոր յերիտասարդութեան վճարին: Աշխատավարձի կարգն ու չափը սահմանվում է պայմանագրերով ու համաձայնու-թիւններով, վորոնք կնքվում են արհեստակցա-կան միութիւններին և տնտեսական որգանների միջև: Կոմյերիտմիութեան բջիջներն ևս մասնակցում են այդ աշխատանքին:

Կոմյերիտմիութիւնը շատ ուժ է թափում անչափահաս բանվորների աշխատանքի և առողջութեան պաշտպանութեան վրա: Անչափահաս բանվորն աշխատանքի յե մտնում այն ժամանակ, յերբ նրա որգանիզմը (մարմնակազմութիւնը)

սկսում է զարգանալ ու աճել: Վատ պայմաններն ու ծանր աշխատանքը վնասակար կերպով են անդրադառնում նրա առողջութեան վրա: Իրա համար կոմյերիտմիությունը հետևում է, վորպեսզի կյանքում կիրառվի որեհնչով սահմանված կրճատ՝ բանվորական որը՝ մինչև 16 տարեկան անչափահասների համար 4 ժամ, 16 մինչև 18 տարեկանների համար 6 ժամ: Կոմյերիտմիությունը հետևում է նույնպես, վորպեսզի անչափահաս բանվորները չթողնվեն գիշերային աշխատանքի, արգելված, վնասակար արտադրութեան մեջ և այլն:

Մինչև 18 տարեկան անչափահաս բանվորները տարին մի անգամ յենթարկվում են պարտադիր բժշկական քննութեան, վորն անչափահաս բանվորների առողջութեան պաշտպանութեան գործում հիմնական աշխատանքն է հանդիսանում:

Այս աշխատանքում կոմյերիտմիությունն ոգնում է առողջապահական մարմիններին:

Կոմյերիտմիությունը հոգում է, վորպեսզի անչափահաս բանվորները վորքան կարելի յէ լավ կերպով ոգտագործեն արձակուրդը, կազմակերպում է յերիտասարդութեան ուղևորումը դեպի

հանգստյան տները, սանատորիաներն ու եքսկուրսիաները:

ԲՍՏԲՍ.Կ ՅԵՐԻՏՍՍԱՐԴՈՒԹՅԱՆ ՇԱՀԵՐԻ ՊԱՇՏՊԱՆՈՒԹՅՈՒՆԸ

Գյուղերում կոմյերիտմիությունը նույնպես ուշադրութեանը պետք է պաշտպանի բատրակ յերիտասարդութեան շահերը: Հոկտեմբերյան հեղափոխությունից հետո բատրակությունը նշանակալիորեն կրճատվել է: Բատրակներից շատերը հող ստացան ու դարձան տնտեսատերեր:

Ներկայումս բատրակութեան թիվը ավելացել է և հասել է մոտ մեկ ու կես միլիոնի: Բատրակ լիություն են անում ավելի շատ յերիտասարդ գյուղացիները: Հասակավոր գյուղացիչքավորն ինքն աշխատում է մնալ տնտեսութեան մեջ և յերեխաներին է ուղարկում բատրակութեան:

Միլիոն ու կես բատրակներից մոտ յերկու յերրորդը 23 տարեկանից մեծ չէ: Ուստի կոմյերիտմիութեան համար այստեղ աշխատանքի հրակայական դաշտ է բացվում, մանավանդ, վոր բատրակ յերիտասարդութեան դրությունը շատ անգամ վատ է բանվոր յերիտասարդութեան դրությունից:

Նախ և առաջ կոմյերիտմիությունը պետք է աշխատի, վորպեսզի բատրակները մտնեն միության մեջ: Հիմա կոմյերիտմիության մեջ միայն 124,073 բատրակներ են հաշվում: Դա քիչ է: Կոմյերիտմիությունը գործնականում պետք է ցույց տա չերիտասարդ բատրակներին, վոր շահավետ է մտնել միության մեջ: Դա կարելի յե ցույց տալ, ոգնելով բատրակներին, վորպեսզի իրենց իրավունքները պաշտպանեն: Այդ պաշտպանությունը նույն գծով է գնում, ինչպես վոր անչափահաս բանվորների իրավունքների պաշտպանությունը քաղաքում, հատկապես խորհրդային տնտեսություններում վորակավորյալ գյուղատնտեսական բանվորներ պատրաստելու համար աշխատանք է կատարվում, սահմանվում է բրոնիա (խորտնտեսություններում), առանձին գյուղացիական տնտեսությունների մեջ աշխատող բատրակ բանվորների 10% ը աշխատվում է նույնպես յենթարկել բրոնիայի: Կոմյերիտմիությունը հետևում է աշխատավճարի չափին, նայած գյուղացու տնտեսության կարողությանը: Կոմյերիտմիությունը հետևում է, վորպեսզի աշխատանքի պայմանագիրը ճիշտ կերպով կնքվի վարձողի հետ, պաշտպանվի բատրակի աշխատանքն ու առողջությունը:

ԿՈՍՅԵՐԻՏՄԻՈՒԹՅՈՒՆՆ ՈՒ ԿԱՆԱՆՑ ՎԻՃԱԿԻ ԹԵՔԵՎԱՑՈՒՄԸ

ԿՈՍՅԵՐԻՏՄԻՈՒԹՅՈՒՆՆ ԻՆՉՊԵՍ Ե ՊԱՇՏՊԱՆՈՒՄ ԵՄԵՐԻՏԱՍՍԵՐԴՈՒԹՅԱՆ ՇՍՀԵՐԸ

Թե քաղաքում և թե գյուղում կոմյերիտմիությունը պետք է ոգնի աղջիկներին դուրս գալու ընտանեկան այն ստրկությունից, վորի մեջ մինչև հիմա գտնվում են:

Նախ և առաջ, պետք է աշխատել, վորպեսզի աղջիկները մտնեն կոմյերիտմիության մեջ, իսկ այդ գործն առաջժամ վատ է գնում: Մինչև հիմա Համ. ԼԿՅԵՄ հարյուր անդամից 80-ը տղաներ են, իսկ աղջիկները 20: Պետք է աշխատել, վորպեսզի աղջիկները միության մեջ մտնեն: Դրա համար հարկավոր է միության աշխատանքները համապատասխանեցնել աղջիկների շահերին՝ կազմակերպել տուն կառավարելու խմբակներ, ոժանդակել մայրության իրավունքների պաշտպանությանը, մտերների, մանկապարտեզների, հասարակական ճաշարանների բացմանը: Միայն այն բջիջը կարող է լավ համարվել, վորի մեջ աղջիկներ շատ կան, վորի մեջ աղջիկներն աշխատում են տղաներին հավասար, կարողանում են պաշտպանել իրենց իրավունք-

ները, ստեղծում են հասարակական նոր և սուղ կենցաղ: Դրա հետ մեկտեղ կոմյերխամբուլցուներ պետք է հոգա, վորպեսզի աղջիկները մտնեն գլորոց, ընտրվեն խորհուրդներում, գյուղփոխոգկոմներում, գանազան կոոպերատիվների վարչութիւններում: Յերբ աղջիկը նման աշխատանքի յե անցնում, կազմակերպութիւնը պետք է ոգնի նրան: Այսպիսով, կոմյերխամբուլցուներ իր աշխատանքի մեջ ավելի մեծ քանակութեամբ յերիտասարգութիւնն է քաշում, գործով ցույց է տալիս, վոր նա պաշտպանում է աշխատավորութեան ամենից մոռացված, ամենից հետամնաց մասերին:

Կոմյերխամբուլցուներն իր գոյութեան առաջին որերից այդ աշխատանքը կատարում է: Բանվոր ու բատրակ յերիտասարգութեան շահերի պաշտպանութեանը Խորհրդային իշխանութիւնը մեծ ուշադրութիւնն է դարձնում: Հենց վոր պրոլետարիատն իշխանութիւնն իր ձեռքը վերցրեց, առաջին դեկրետներից մեկն էր աշխատանքի պաշտպանութեան վերաբերյալ դեկրետը, ուր անչափահասներին վերաբերող մի քանի կետեր կան:

Խորհրդային իշխանութեան առաջին տարիներին կոմյերխամբուլցուներն այդ աշխատանքը, վոր

կոչվում էր անտեսական, ուղղված էր աշխատանքի պաշտպանութեան վերաբերյալ միջոցները կյանքում կիրառելուն, 4 և 6 ժամյա բանվորական որվա հաստատմանը և այլն:

Քաղաքացիական կռիվը հնարավորութիւնն չավեց լայն կերպով ծավալել այդ աշխատանքը: Քաղաքացիական կռիվներից հետո, նոր տնտեսական քաղաքականութիւնն կիրառելու հետ սկսում է ուժեղ կերպով ծավալվել անտեսական աշխատանքը:

Կոմյերխամբուլցուներն գլխավոր խնդիրն էր այդ ժամանակ բանվոր յերիտասարգութեանը պահել արտադրութեան մեջ, իսկ նոր տնտեսական քաղաքականութեան տարիներին կոմյերխամբուլցուներն աշխատանքն ուժեղացավ նաև բատրակութեան մեջ:

1923 թվից սկսում է անտեսական վերելք, վորն առաջ բերեց վորակավորյալ բանվորների պահանջ: Կոմյերխամբուլցուներ հերթի դրեց գործարանային-Ֆաբրիկային աշկերտութեան կազմակերպումը: 1922 թ. սկզբին սկսում է գործֆաբրիկային դպրոցների արագ աճումը: 1922 թվի փետրվարին կար 440 դպրոց, 1923 թվի փետրվարին արդեն 748:

Նույնպես աճում են գյուղացիական յերի-

տասարգության դպրոցները: Այդ դպրոցները պետք է պատրաստեն կուլտուրական գյուղացի, հասարակագետ, վոր տնտեսությունը վարում է գիտության նորագույն տվյալները համաձայն: Գյուղացիական յերիտասարգական դպրոցներում պետք է պարապեն չքավոր ու միջակ գյուղացու յերիտասարգ տղերքը:

Կոմյերիտմիությունը պետք է ուշադրությամբ նայի, վորպեսզի գյուղյերիտ. դպրոցներում կուլակի վորդիներ չնկնեն:

Այդ դպրոցներից դեռ քիչ են բացվել, 600-ից մի քիչ ավել, չհաշված Ուկրաինան, ուր կա մոտ 500 հատուկ տիպի գյուղյերիտ. դպրոց, այսպիսով, ԽՍՀՄ մեջ կա մոտ 1000 գյուղյերիտ. դպրոց: Բացի այդ, գյուղացիական յերիտասարգությունը գյուղատնտեսական խմբակներում, վորոնց թիվը միայն ՌԽՍՖՆ մեջ հասնում է մինչև 10,000-ի, կարող է պատրաստվել կուլտուրական տնտեսություն վարելուն: Բացի այդ կոմյերիտմիությունը դիտում է, վորպեսզի կազակերպվեն գյուղացիական յերեկոյան դասընթացներ, գյուղատնտեսական արհդպրոցներ, վորտեղ բաժանմունքներ են օտեղծվում գյուղացիական յերիտասարգությունից տրակտորիստներ պատ-

րաստելու համար (մեխանիկներ և այլն), նույնպես հատուկ դասընթացքներ այդ նպատակով:

Մի քանի տեղերում, որինակ, Մոսկվայի նահանգի Սերգիևսկի գավառում, գյուղացիական յերիտասարգության համար բացված է արհեստագիտական արհեստանոցներ՝ կապված տնայնագործական արտադրության հետ:

Բացի այդ, գյուղացիական յերիտասարգության համար բանֆակներում, բարձրագույն դրպրոցներում տեղեր են հատկացվում:

Որինակ 1924-25 ուսումնական տարում բանֆակներում ընդունվել են 11,516 հոգի, այսինքն բանֆակներում սովորողների ընդհանուր կազմի 29%-ը: 1925—26 թվին 11,800, վորն արդեն բանֆակցիների 40%-ն է կազմում: Գյուղատնտեսական տեխնիկոմներում ընդունված է 52,9% գյուղացի, իսկ մնացած տեխնիկոմներում 39%: Գյուղատնտեսական բարձրագույն դպրոցներում 42%, իսկ ուրիշ բարձրագույն դպրոցներում 28%:

ԽՈՐՀԳԻՍՏԻՆ ԻՇԽԱՆՈՒԹՅԱՆ ՅԵՎ ԱՐՀԵՍՏԱԿՅՈՒՄՆ ՄԻՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ՆԵՏ ՄԻԱՍԻՆ

Կոմյերիտմիությունը, բանվորագյուղացիական յերիտասարգության շահերի պաշտպան լինելով մեկտեղ, յերբեք չի մոռանում, վոր նա

աշխատում է Խորհրդային Հանրապետության մեջ, ուր հենց նույն բանվորագյուղացիական յերիտասարդության շահերի պաշտպանության համար կանգնած են Խորհրդային իշխանությունն ու արհմիությունները:

Կոմյերիտմիության գլխավոր նշանակությունը նրանումն է, վոր նա շարունակաբար ուսումնասիրում է բանվորագյուղացիական յերիտասարդության դրությունն ու պահանջները, դրանք փոխադրում է արհմիություններում ու Խորհրդային իշխանության մարմիններում:

Հ Ա Ր Յ ԵՐ

1. Ինչո՞ւ կոմյերիտմիությունը կարելի յե կոչել բանվորագյուղացիական յերիտասարդության շահերի պաշտպան:

2. Ի՞նչ խնդիրներ են դրված կոմյերիտմիության առաջ բանվոր յերիտասարդության շահերի պաշտպանության գործում:

3. Ի՞նչ միջոցներ է ձեռք առնում կոմյերիտմիությունը բարակ յերիտասարդության շահերի պաշտպանության ասպարիզում:

4. Ի՞նչ նշանակություն ունեն յերիտասարդության համար գործ-Փարբիկային աշկերտության և գյուղացիական յերիտասարդության պարոցները:

5. Կոմյերիտմիությունն ինչպե՞ս պետք է ոգնի աղջիկներին:

6. Կարո՞ղ է կոմյերիտմիությունն ինքնուրույն կերպով պաշտպանել բանվորագյուղացիական յերիտասարդության շահերը:

5. ԿՈՍՅԵՆԻՏԼԻՈՒԹՅՈՒՆԸ ՎՈՐՊԵՍ ՄԱՍՆԱԿԻՑ ՍՈՑԻԱԼԻՍՏԱԿԱՆ ԾԻՆԱՐԱՐՈՒԹՅԱՆ

ԴԺՎԱՐ Ս.ՆՅՈՒՄՆ

Քաղաքացիական կռիվներից պրոլետարիատը հաղթանակով դուրս յեկավ, քայց նրա առաջ կանգնած է ուրիշ, ավելի դժվար խնդիր՝ յերկրի տնտեսությունը վերաշինել սոցիալիստական հիմունքներով, հասնել նրան, վորպեսզի չլինի չքավորություն և աղքատություն:

Այդ խնդիրը հատկապես դժվար է նրա համար, վոր պատերազմի պատճառով ժողովրդական տնտեսությունը հսկայական չափով քայքայվեց:

Ռազմական ճակատներում հաղթանակելուց հետո կոմունիստական կուսակցությունն ու Խորհրդային իշխանությունը կռիվ մղեցին՝ ավերածության դեմ, ուժեղացրին աշխատանքային ճակատը:

Կոմյերիտականները նույնպես մեծ մասնակցութիւն ցուցց տվին աշխատանքային ճակատի պայքարում: Բանվոր յերիտասարգութիւնն իր ուժերը լարեց գործարաններում, արհեստանոցներում աշխատելու: Նա աշխատում եր վոչ մի ըոպէ չզբոսնել, ձեռներ ծալած չնստել: Բացի այդ, յերիտասարգութիւնը մի քանի ժամ մնում եր արտաժամյա աշխատանք կատարելու համար:

Այն ժամանակ հատկապես շատ չարչարվեցին ամբողջապես քայքայված տրանսպորտը վտօքի հանելու համար: Յերիտասարգութիւնն արտաժամյա աշխատանքների միջոցով բաց թողեց մի քանի տասնյակ վերանորոգված շոգեմեքենաներ ու վագոններ:

Այդ ժամանակներում Վլադիմիր Իլլիչը լույս ընծայեց «Մեծ կարկատաններ» գրքույկը, վորտեղ բանվորներին ու գյուղացիներին կոչ եր անում իրենց ուժերը լարել ավերածութեան դեմ պայքարելու համար ու խորհուրդ եր տալիս «շաբաթորյակներ» կազմակերպել: Կոմյերիտականներն առաջին շարքերումն եյին գնում շաբաթորյակների կազմակերպման համար: Յուրաքանչյուր տոնին, իսկ հաճախ նաև լի որերին, հարյուր հազարավոր յերիտասարգներ, կոմյերի-

տականներ կարմիր դրոշակներով ուղեվորվում եյին համերաշխ աշխատանքի:

Այն ժամանակ բոլորն զգում ու հասկանում եյին, վոր աշխատանքային ճակատը քիչ կարեւոր չե, քան ռազմականը:

Հենց այդ ժամանակաշրջանում կոմյերիտիութիւնը սեղմ կերպով մոտեցավ սոցիալիտական շինարարութեան մեջ մասնակցութիւն ունենալու խնդրին: III համառուսական համագումարում ընդունված ծրագրում ասված ե.

«Համ. ԼԿՅԵՄ ակտիվ կերպով մասնակցում ե կոմունիստական կուսակցութեան ու Խորհրդային իշխանութեան գործունեութեանը, վորը թափվում ե սոցիալիստական շինարարութեան գործի վրա»:

Վ. Ի. Լենինը, կոմյերիտիութեան համառուսական III համագումարում դիմելով կոմյերիտականներին ասում եր՝ «Դուք պետք ե կոմունիստական հասարարութեան միլիոնավոր շինարարների մեջ լինեք առաջին շինարարները»:

Դրան ի պատասխան համառուսական III համագումարը հետևյալ վորոշումն ընդունեց՝

«Ռուսաստանի բանվորա-գյուղացիական յերիտասարգութիւնը հանձինս իր միութեան պարզ կերպով գիտակցում ե սոցիալիզմի տնտեսական

ու կոլոտուրական հսկայական դժվարութիւնները՝ քայքայված տնտեսական հիմքերի վրա, մենք բուրժուական յերկրում ու պատրաստ ե իր բոլոր ուժերը լարել աշխատանքային ճակատում տնտեսական հաղթանակներ տանելու համար»:

III համազումարից կես տարի անց, վորն յեղավ 1920 թվին, սկսեց նոր տնտեսական քաղաքականութեան շրջանը, վորն սկզբում հիվանդագին կերպով անդրադարձավ կոմյերիտմիութեան վրա:

Կոմյերիտմիութիւնը չկարողացավ մեկից հարմարվել նոր պայմաններին: Խորհրդային իշխանութեան մարմիններն ու տնտեսական կազմակերպութիւնները վերակազմվում ու հարմարվում էին նոր պայմաններին, և այդ պատճառով կոմյերիտմիութեան մասնակցութիւնը սոցիալիստական շինարարութեան մեջ աչդ ժամանակ պակասեց:

ԺՈՂՈՎՐԻՍԿԱՆ ՏՆՏԵՍՈՒԹՅԱՆ ԲԱՐՁՐԱՅՈՒՄԸ

1923թ. ժողովրդական տնտեսութիւնն սկսեց բարձրանալ: Դրա հետ մեկտեղ կոմյերիտմիութիւնն սկսեց ուղղվել, աճել և ամրանալ: Նրա առաջ նոր, ավելի բարդ խնդիրներ կանգնեցին:

ԽՍՀՄ ժողովրդական տնտեսութիւնը յերկու հիմնական մասի յե բաժանվում՝ արդյունաբերութեան ու գյուղատնտեսութեան: Կուսակցութեան ու Խորհրդային իշխանութեան առաջ խնդիր դրվեց՝ բարելավել, ամեն կերպ զարգացնել ժողովրդական տնտեսութեան այդ յերկու մասերը: Դրա մասին Վ. Ի. Լենինն այսպես եր ասում.

«Մենք գիտենք, վոր կոմունիստական հասարակութիւն չի կարելի կառուցել, յեթե չվերականգնենք արդյունաբերութիւնն ու հողագործութիւնը, ըստ վորում դրանք չպիտի վերականգնել հնի համաձայն: Դրանք պետք ե վերականգնել ժամանակակից, գիտութեան վերջին խոսքի կառուցվածքի հիմունքներով»:

Այսպիսով, կոմյերիտմիութիւնը պետք ե մասնակցութիւն ունենա յերկրի ժողովրդական տնտեսութիւնը նոր ձևով կազմակերպելու գործին:

«Դրա համար, Լենինն ասում եր, — ամեն որ, ուղած քաղաքում, ուղած գյուղում յերիտասարդութիւնը պետք ե ընդհանուր աշխատանքի այս կամ այն խնդիրը լուծի, թող լինի ամենափոքրը, թող լինի ամենահասարակը»:

Յերիտասարդութիւնը գործարաններում ու

Ֆարրիկաներում պետք է բարձրացնի աշխատանքի արտադրողականությունը: Կոմյերիտականները շահագուգոված են, վորպես զի դործարանը վարքան կարելի յե շատ, լավ և աժան արտադրի, վորպես զի այդ ապրանքները տրվի գյուղացիությանը: Յերիտասարդությունը գյուղում պետք է տնտեսությունը վարելու լավագույն հնարներ ձեռք բերի (յեռադաշտյանից բազմադաշտյանի անցնել, մեքենաներ մուծել), հացահատիկի և տեխնիքական մշակույթների լավագույն տեսակները բուսցնի (վուշ, կանեփ, բամբակ): Յուրաքանչյուր կոմյերիտականի պարտականությունն է թե քաղաքում և թե գյուղում աշխատանք կատարել արտադրության բարելավման ասպարիզում. կոմյերիտականներն ամեն տեղ պիտի լինեն որինակելի, կարգապահ ու գիտակից աշխատողներ:

ԱՐԴՅՈՒՆԱԲԵՐՈՒԹՅԱՆ ԲԱՐՁՐԱՑՈՒՄԸ

1925 թվին արդյունաբերությունը բուռն կերպով աճեց ու մեծ թախիք գործեց, հասնելով նախապատերազմյան արտադրության 70 0/0-ին: Դա տեղի չունեցավ առանց կոմյերիտիությունների ու բանվոր յերիտասարդության մասնակցությունը: Հիմա հերթի յե դրված—աճել մինչև

նախապատերազմյան մակարդակը և անցնել նրանից:

1926 թվին արդյունաբերությունը մոտեցել է նախապատերազմյան մակարդակին, հասնելով 90 0/0-ին, իսկ արդյունաբերության մի քանի ճյուղերն արդեն անցել են նախապատերազմյան մակարդակը: Բայց դա քիչ է: Արդյունաբերության նախապատերազմյան մակարդակը դա միայն սոցիալիզմի ճանապարհի առաջին սուտիճանն է: Աճումն անընդհատ պետք է շարունակվի, քանի վոր աճում է մեր յերկրի բնակչությունը, աճում է նրա կարիքների շրջանակը: Գյուղն ուզում է ավելի կուլտուրական, ավելի կուշտ ապրել: Գործարանային-Ֆարրիկային արդյունաբերության արտադրանքի սպառումը գյուղացու կողմից նշանակալիորեն ավելացել է՝ համեմատած նախապատերազմյանի հետ, և նախապատերազմյան մակարդակը չի կարող մեզ համար չափ լինել: Այստեղ կոմյերիտիությունը պետք է ավելի շատ ուժ թափի:

ԳՅՈՒՂԱՑՆՆԵՍՈՒԹՅԱՆ ԲԱՐՁՐԱՑՈՒՄԸ

Ժողովրդական տնտեսության մյուս մասի—գյուղատնտեսության վերականգնումը պակաս նշանակություն չունի: Գյուղատնտեսության մեջ զբաղված է մինչև 100 միլիոն գյուղացի (սույն

թվում հաշված և նրանց ընտանիքները): Այստեղ կազմակերպել աշխատանքը և գյուղատնտեսությունը մոտեցնել սոցիալիզմին բավականին դժվար է: Գյուղացիները մանր, բաժան-բաժան արտադրողներ են: Նրանք տնտեսությունն առանձին-առանձին են վարում: Այսպիսի բաժան-բաժան տնտեսությունների թիվը ԽՍՀՄ մեջ 22,000,000 է:

Կոմյերիտմիության աշխատանքը գյուղում, նոր կյանքի շինարարության ասպարիզում, կայանում է՝ մասնակցել այն աշխատանքին, վոր Խորհրդային իշխանությունն անում է գյուղատնտեսության ու գյուղացիների գրագիտությունը բարձրացնելու համար:

Կոմյերիտականը, նախ և առաջ, պետք է բարձրացնի իր տնտեսությունը, դրդի հորը, յեթե նա հին ձևերով է վարում տնտեսությունը, անցնելու հողի կուլտուրական մշակությանը:

Կոմյերիտմիությունը պետք է պրոպականդ մղի, տարածի ագրոնոմիական մասսայական ձեռնարկումները գյուղացիական բնակչության մեջ: Կոմյերիտմիության յուրաքանչյուր բջիջը պետք է տնտեսությունը մշակույթային ու հասարակական ձևերով վարելու որինակ ցույց տա՝ սերմերը յենթարկելով դաման, վերամշակման, ցու-

նելով ընկերովի աժուներ, կազմակերպելով արտերներ, մեքենայական ընկերություններ և այլն:

Խորր կոմյերիտականները պետք է իմանան ամբողջ ըրայոնի գյուղատնտեսության դրության առանձնահատկությունները, պետք է հողաշինարարության, հողոգտագործման լավագույն ձևերն ընտրեն, անձնական որինակով գյուղացիությանը դրդեն դեպի այդ ձևերը:

Կոմյերիտմիությունը պետք է լայն կերպով ագրոնոմիական պրոպականդա մղի դասախոսությունների, գրույցների կազմակերպման, գյուղատնտեսական մատչելի գրականություն ընթերցելու միջոցով և այլն: Գյուղատնտեսության համար մեծ դեր են խաղում գյուղատնտեսական լամբակները, վորոնք կազմակերպվում են խորհիթ-ընթերցարաններին կից, վորոնց մեջ գլխավորապես յերիտասարդությունն է աշխատանք կատարում: Խմբակում ստացած ագրոնոմիական գիտելիքներն ամրապնդվում են գործնական աշխատանքների միջոցով, սկզբում պարզ, ինչպես որինակ, սերմերի գատում, կերամանների, տաքուկ ախոռների շինում և այլն:

Գյուղատնտեսության բարձրացման, բարելավման վերաբերյալ այդ բոլոր աշխատանքները

կոմյերիտմիութիւննը կատարում է գյուղատնտեսաների, ուսուցիչների և գյուղի կուլտուրական մյուս ուժերի սերտ համագործակցութեամբ:

ՄԵՍՆԱԿՑՈՒԹՅՈՒՆ ԿՈՈՊԵՐԱՏԻՎ ՇԻՆՁԱՐԱՐՈՒԹՅԱՆԸ

Գյուղատնտեսութեան զարգացման համար յերկու ճանապարհ կա:

Կապիտալիստական ճանապարհը, վորին ուղեկցելու յե վոմանց հարստացումն ու մյուսների քայքայումը, մյուս ճանապարհը սոցիալիստականն է, յերբ յերկրի հարստացմամբ նրա ամբողջ բնակչութիւնը լավ կապրի, յերբ յուրաքանչյուր աշխատող մարդը կապահովվի անհրաժեշտ միջոցներով: Մեր պայմաններում առանց կոոպերացիայի չի կարելի հասնել դրան:

Այեքսեյ Իվանովիչ Ռիկովն ասում է՝

«Կոոպերացիան պետք է լինի գյուղացիութեան այն կազմակերպութիւնը, վորի միջոցով գյուղացիները վերականգնում են ու բարելավում իրենց տնտեսութիւնն ու կըզան դեպի սոցիալիզմը»:

Գյուղացիների, հատկապես չքավորների առաջ խնդիր է գրված. — իրենց գյուղերում կազմակերպել գյուղատնտեսական, կոլլեկտիվ տն-

տեսութիւններ, մեքենայական և ուրիշ գանազան ընկերութիւններ, տնայնագործական արտոններ և այլն:

Գյուղացիների առաջ նույնպես կանգնած է իրենց գյուղերում կոոպերատիվ խանութներ, պահեստներ կազմակերպելու խնդիրը, վորտեղ քաղաքից, դարձյալ կոոպերացիայի միջոցով, կըստացվեն արդյունաբերական իրեր: Դա բանվորներին ու գյուղացիներին կոգնի առանց միջնորդների, գնորդների և առևտրականների կառավարվել: Դա կոգնի ճիշտ կերպով իմանալ, թե ի՞նչ է արտադրում գյուղը, թե ի՞նչ է արտադրում քաղաքն ու վորքան բան է հարկավոր գյուղին քաղաքից ու քաղաքին գյուղից:

Այսպիսի կարգը կը լինի սոցիալիստական շինարարութեան սկիզբը:

Վ. Իյլիչը ասում էր, վոր «արտադրութեան միջոցների վրա հանրային սեփականութիւն հաստատելու, բուրժուազիայի դեմ պրոլետարական դասակարգային հաղթանակ տանելու ժամանակ սոցիալիստական հասարակութիւն կառուցելու համար անհրաժեշտ ու բավարար պայմանն է բնակչութեան կոոպերացումը»:

Կոմյերիտմիութիւնը, վորպես սոցիալիստական շինարարութեան մասնակից, աշխատանք

ե կատարում կոոպերատիվ շինարարութեան ասպարիզում: Ինչ է անում նա կոոպերացիային ոգնելու համար:

Նախ և առաջ կոմյերիտմիութիւնը յերիտասարդութեանը զրաւում է անդամագրվելու կոոպերացիային, այնտեղ ուղարկում է իր ներկայացուցիչներին, նրան տալիս է կոմմունիստական ազնիվ ուժեր և աշխատակիցներ: Լինելով կոոպերատիվի գործունյա անդամ, կոմյերիտականները հետևում են, վորպեսզի կոոպերատիվը ղեպի անկում չգնա, չքայքայվի, վորպեսզի նա ավելի աժան ծախի մասնավոր առևտրականից և այդ միջոցով գյուղից դուրս գցվի կուլակ—խանութպանը:

Կոմյերիտմիութեան բջիջը կատարում է մի շարք վոչ մեծ գործեր կոոպերատիվին ոգնելու համար, որինակ՝ ոգնում է անդամավճարների գանձմանը, անդամներին ժողովների մասին իմաց տալուն, կոոպերատիվի անդամների մեջ կուլտուրալ-սովորական աշխատանք կատարելուն:

Կոմյերիտմիութեան այդ բոլոր աշխատանքը պիտի ոժանդակի կոոպերացիայի աճմանը, իսկ կոոպերացիայի աճումը նշանակում է մոտենալ սոցիալիզմին:

ՄԱՍՆԱԿԵՑՈՒԹՅՈՒՆ ԽՈՐՀՐԴԱՅԻՆ ՇԻՆԱՐԱՐՈՒԹՅԱՆԸ

Մասնակցութիւնն ունենալով գյուղատնտեսութեան բարձրացմանը, կոոպերատիվ շինարարութեանը, գյուղը սոցիալիստական միաբանութեան վրա հիմնելու գործին՝ կոմյերիտմիութիւնը պետք է հիշի, վոր նա այդ գործում ոգնում է կուսակցութեանն ու խորհրդային իշխանութեանը:

Սորհուրդները, հատկապես գյուղում, հասարակական կյանքի կենտրոնն են հանդիսանում, նրանք պետք է լինեն ինչպես ասված է համամիութենական համագումարի վորոշումների մեջ, «Կուլտուրական-տնտեսական շինարարութեան ղեկավարը»: Կոմյերիտմիութեան բջիջները գյուղում մասնակցելով սոցիալիստական շինարարութեանը, լրացնում են խորհուրդների աշխատանքը, ոգնում են նրանց:

Բայց իրենք խորհուրդները կուլտուրական, տնտեսական շինարարի դերը կարող են կատարել միայն այն դեպքում, յերբ շինարարութեան գործի մեջ կը քաշվեն բանվորագյուղացիական լայն մասսաները: Մասսաներին խորհուրդների գործունեյութեան մեջ քաշելու այդ աշխատանքում կոմյերիտմիութիւնը պետք է լինի առա-

Ղին ոգնականներից մեկը: Կոմյերիտմիությունը մասնակցութիւն է ցույց տալիս Խորհրդային իշխանութիւնը տեղերում ամրացնելու, խորհուրդների աշխատանքում նկատվող բացերն ուղղելու աշխատանքին:

Կոմյերիտմիությունը հանդիսանում է զանազան հասարակական գործերի սկսողը, ինչպես որինակ՝ կամուրջների նորոգումը, ճահիճների շորացումը, խրճիթ-ընթերցարանների ստեղծումը, դպրոցի նորոգումը, հրդեհաշեջ խմբերի և հասարակական հրդեհաշեջ շինութիւնների ստեղծումը և այլն:

ԼԿՅԵՄ բՆԻՆը սրատեսորեն հետևում է, թե ի՞նչ կարելի յետանել գյուղում ամբողջ բՆԻՆ հետ միասին, և արձականքում է հասարակական կարիքներին:

ԲՆԻՆ ուշադրութիւնը հատկապես պետք է դարձվի գյուղական չքավորութեան ու բատրակութեան շահերի պաշտպանութեան վրա: Դրանով բՆԻՆ բոլոր գյուղացիներին կը հարկադրի կոմյերիտմիութեան վրա նայել վորպես լուրջ կազմակերպութեան:

Դեռևս 14-րդ կուսհամագումարը հաշվի առնեց կոմյերիտմիութեան խոշոր նշանակութիւնն

այդ գործում և նրա վորոշումների մեջ կա հետևյալը՝

«Միութիւնը պետք է դառնա ակտիվ ուղեցույցը Խորհրդային իշխանութեան ամբողջ հասարակական-բաղաքական ու կուլտուրական ըսկառմանը՝ պայքարի հողամշակման նոր ձևերի, գլխովին գրագիտութեան, տեխնիքական բարելավումների համար»:

Խորհուրդների աշխատանքում մասնակցելու համար, կոմյերիտմիութեան բՆԻՆներն իրենց անդամներին անց են կացնում նրանց մեջ: Որինակ՝ վերջին վերընտրական կամպանիային խորհուրդներում անցել են 11,000 կոմյերիտականներ:

Բայց առաջ քաշելով իր ներկայացուցիչներին, կոմյերիտմիութիւնը չի փաթաթում, չի ստիպում նրանց ընտրել: Իսկ յետ կոմյերիտմիութեան ներկայացուցիչներն ընտրվում են խորհրդում, նրանք պիտի լինեն գործունայ, որինակելի աշխատողներ, նրանք պետք է նվաճեն գյուղացիական մասսաների վստահութիւնը և արդարացնեն այդ վստահութիւնը:

Կոմյերիտմիութիւնը մասնակցութիւն ունենալով խորհուրդների աշխուժացման աշխատանքին, պետք է հրաժարվի հրամանատարելուց, յետ

ունդ թափի, վորպեսզի խորհուրդներ շուրջ հավաքի անկուսակցական գյուղացիության հոծ մասսա: Կոմյերիտմիությունը պետք է կուսակցությանը ոգնի չքավորի և միջակի միությունն ամրացնելու և կուլակին հեռացնելու համար, վորը հաճախ է փորձում սողոսկել խորհուրդներում, յենթարկել, գյուղն իր հետևից տանել:

Սորհրդային պետական շինարարության համաձայն մեր յերկրում յերիտասարդությանը խոշոր իրավունքներ են տրված: Արդեն 18 տարեկան յերիտասարդն իրավուրք ունի ընտրել ու ընտրվել խորհուրդներում: Այդպիսի իրավունք չունի յերիտասարդությունը բուրժուական վոյ մի յերկրում:

Յերիտասարդները, հատկապես կոմյերիտականները, պետք է լրիվ կերպով ոգտագործեն և արդարացնեն այդ իրավունքները:

ԻՆՁ ԿԱՐԴԱԼ

1. Կասիմենկո «Կոմյերիտմիությունը գյուղում»

6. ԿՈՄՅԵՐԻՏՄԻՈՒԹՅՈՒՆԸ ՎՈՐՊԵՍ ԿՈՄՍՈՒՆԻՋՄԻ ԴՊՐՈՑ

ԻՆՁ Ե «ԿՈՄՍՈՒՆԻՋՄԻ ԴՊՐՈՑԸ»

Արդեն մի քանի պատասխաններ տվինք «Ի՞նչ է կոմյերիտմիությունը»-ը հարցին, մենք ամուր կերպով հիշենք, վոր կոմյերիտմիությունը բանավորա-գյուղացիական յերիտասարդության մասսայական կազմակերպությունն է: Կոմյերիտմիությունը Սորհրդային Հանրապետության ու բանավորա-գյուղացիական յերիտասարդության շահերի պաշտպանն է: Կոմյերիտմիությունը մասնակցում է սոցիալիստական շինարարությանը:

Հիմա մենք մոտեցանք կոմյերիտմիության ելի մի ուրիշ բնորոշմանը: Կոմյերիտմիությունը հաճախ կոչում են «կոմմունիզմի դպրոց», ի՞նչ են նշանակում այդ խոսքերը — «Կոմմունիզմի դպրոց»:

Պարզ է, վոր «կոմմունիզմի դպրոց»-ը չըպետք է հասկանալ վորպես սենյակ, ուր կան զրասեղաններ, քարտեզներ, զրատախտակներ: «Կոմմունիզմի դպրոց» խոսքը աչտտեղ ուրիշ մըտքով է գործածվում:

Վ. Ի. Լենինն արհեստակցական միություններին «կոմմունիզմի դպրոց» եր անվանում: Հե-

տո, մեկնաբանելով արհմիությունների խնդիրները, Վ. Իյիչն ասում էր՝

«Արհեստակցական միությունները պետք է գիտենան, վոր բարձր խնդիրներ են դրված իրենց առաջ՝ մասսաներին վոչ՝ թե գրքերով, դասախոսություններով, միտինգներով սովորեցնել կառավարչության գործին, սովորեցնել փորձով, այնպես անել, վորպեսզի առաջավոր խավի տեղ, վորին պրոլետարիատը տվել է իր միջից, վորին նա դրել է հրամանատարութիւն անելու և կազմակերպելու, հանդես գան բանվորների նորանոր խավեր: Վորպեսզի մի գործչի տեղ այդ նոր խավից ելի տասը գա»:

Ահա ինչպես էր հասկանում ու բացատրում ընկ. Լենինը կոմունիզմի մյուս դպրոցը — արհմիությունները: Յեւ վ յեթե կոմյերիտմիութունը նույնպես անվանվում է կոմունիզմի դպրոց, ապա դա չի նշանակում, վոր ուսումը պետք է բացառապես դասախոսությունների, միտինգների, խմբակների, գրքերի միջոցով ձեռք բերվի: Վ. Իյիչը այդ մասին այսպես էր ասում.

«Առաջին հայացքից կարող է յերևալ, վոր կոմունիզմն ուսանել — դա նշանակում է չուրացնել այն գիտությունների գումարը, վոր բացատրված է կոմունիստական դասագրքերում,

բրոշյուրներում և աշխատություններում: Բայց կոմունիզմն ուսանելու այսպիսի բնորոշումը կը լիներ խիստ կոպիտ և անբավարար: Յեթե կոմունիզմն ուսանելը պարփակվեր միայն չուրացնելու, ինչ վոր բացատրված է կոմունիստական աշխատություններում, գրքերում ու բրոշյուրներում, ապա բավականին հեշտ կերպով մենք կը կարողանայինք ստանալ կոմունիստական դպիրներ ու սնապարծներ, իսկ դա ամեն քայլափոխում մեզ վրաս ու կորուստ կը բերեր, քանի վոր մարդիկ, վորոնք սովորելով ու կարգալով այն, ինչ վոր բացատրված է կոմունիստական գրքերում ու բրոշյուրներում, դուրս կը գար, վոր չպիտի կարողանային բոլոր այդ գիտությունները միացնել և չպիտի կարողանային այնպես գործել, ինչպես դա իսկապես պահանջում է կոմունիզմը»:

Ուրեմն ինչպես պետք է կոմյերիտմիության մեջ կառուցել ուսումը, վորպեսզի ստացվի իսկական «կոմունիզմի դպրոց»:

Պետք է գրքի ուսուցումը լրացնել պաշարով և աշխատանքով: Այդ մասին նույնպես ասում էր Լենինը՝

«Յերիտասարդ սերունդը կարող է ուսանել կոմունիզմը, միայն իր ուսման, դասախարակու-

թյան ու կրթության յուրաքանչյուր բայլը կապելով պրոլետարիատի և աշխատավորության անընդհատ պայքարին՝ ուղղված շահագործող հին հասարակության դեմ»:

Յեվ էլի՛

«Առանց աշխատանքի, առանց պայքարի գրքի գիտությունը վոչինչ չարժի»:

ԱՐԴՅՈՒՔ ԿՈՄՅՈՒՆԻՏԻՍՏԻՈՒԹՅՈՒՆԸ ՄԻ՞ՇՏ Ե
ՅԵՂԵԼ ԿՈՄՄՈՒՆԻՏԻՍՏԻ ԴՊՐՈՅ

Այսպիսով, կոմյերիտմիության գլխավոր առանձնահատկությունները, վորպես կոմունիզմի դպրոցի, կայանում է նրանում, վոր նրա մեջ ուսուցցումը միացվում է կռվի և շինարարության հետ:

«Իսկ գիտության ու գործնականի միացումը, — ինչպես ասում է ընկ. Բուխարինը, — Լենինիզմի գլխավոր առանձնահատկություններից մեկն է: Բայց, — ասում է նա, կոմյերիտմիության V ղեկավարումն, — մեր կազմակերպության մեջ հավասարակշռությունը մշտապես տատանվում է գիտության ու գործնականի միջև, մերթ խիստ կերպով ուսուցման ու կուլտուրականության կողմ, մերթ, ընդհակառակն — ակտիվ, գործունյա քաղաքական կյանքի կողմ, առանց գիտության և ուսուցման»:

Քաղաքացիական կռիվների տարիներին կոմյերիտմիությունն ավելի շատ դաստիարակվում էր կռիվների մեջ, քան թե գրքերով: Հեղափոխական ճակատները, մոբիլիզացիաները, շաբաթորյակները և այլն այս բոլորը կոմյերիտականին լրանգարում էին նստել գրքի մոտ:

Կոմյերիտմիության գործունեյության այդ շարքը կարելի չէ անվանել զինվորական ժամանակաշրջան:

Քաղաքացիական կռիվները վերջանալուց հետո, յերբ հարկ յեղավ հրացանը մի կողմ գնել, կոմյերիտականները ձգվեցին դեպի գիրքը: Դեպի ուսում ձգվելը որն որին ուժեղանում էր: Կոմյերիտականները հասկացան, վոր առանց գիտության չի կարելի աշխատել: 1921—1922 և մյուս տարիներին կարելի չեղ տեսնել, թե ինչպես կոմյերիտականները հարյուրներով, հազարներով ձգվում էին դեպի յերեկոյան դասընթացները, բանֆակները, կուլսոորհրդային զբոսայգիները և բարձրագույն դպրոցները և այլն:

Այդ շրջանը կարելի չէ անվանել ուսումնական ժամանակաշրջան՝ ի տարբերություն այն շրջանի, վորի մեջ մենք մտել ենք և աշխատում ենք հիմա:

Հիմակվա ժամանակաշրջանը կոմյերիտմիու-

թյան «կյանք»-ում կարելի չե անվանել ուսումնական—շինարարական ժամանակաշրջան: Սանշանակում ե, վոր կոմյերիտմիությունն իր անդամների ուսուցումը կազմակերպում ե բավականաչափ լավ, և բացի այդ, նա մասնակցություն ե ցույց տալիս տնտեսական ու խորհրդային շինարարությանը: Ուսուցումը հաստատվում ե գործնականով: Գանրվելով իրենց միության մեջ, կոմյերիտականները, ինչպես ասված ե V] համագումարի մանիֆեստում, սովորելով կառուցում են ու կառուցելով սովորում են: Կոմյերիտմիությունը դառնում ե կոմունիզմի իսկական դպրոց, կատարում ե այն, ինչի մասին ասել ե Լենինը:

ԿՈՄՅԵՐԻՏՄԻՈՒԹՅԱՆ ՈՒՍՈՒՑՈՒՄԸ

Քաղաքում, կոմյերիտմիությունը, նախ և առաջ, պարզում ե իր քաղաքական անզրագետների թիվը, վորոշում ե բոլոր կոմյերիտականների զարգացման մակարդակը, բաժանում ե նրանց 3 խմբերի՝ առաջին, չերկրորդ և չերրորդ: Ամենից ավելի պատրաստված կոմյերիտականները մտնում են չերրորդ խմբում ու սովորում են կուսակցության քաղաքագիտության դպրոցներում: Առաջին և չերկրորդ խմբերի կոմյերի-

տակաները աշխատում են կոմյերիտմիության քաղաքագիտական դպրոցներում:

Գյուղում կոմյերիտականների քաղաքական կրթությունը կուսակցության հետ միասին ե: Կոմյերիտականները տեղավորվում են կուսակցական շրջիկ-դպրոցներում: Շրջիկ-դպրոցների կողմից չնդգրկված կոմյերիտականները քաղընթեքցման միջոցով բարձրացնում են իրենց քաղաքական կրթությունը: վերջացնելուց հետո կոմյերիտականները մտնում են ինքնազարգացման խմբակներում: Բացի քաղընթեքցումներից, կոմյերիտմիության գյուղական կազմակերպություններում, կազմակերպվում են գյուղական քաղաքագիտական դպրոցներ, ղեկավարի ներկայության ղեկբում:

Թե կուսակցական և թե կոմյերիտմիության բոլոր դպրոցների, խմբակների համար, ուր աշխատում են կոմյերիտականները, կան հատուկ ծրագիրներ ու նրանց վերաբերյալ զրբեր:

Կոմյերիտականը չպետք ե հետ մնա այժմյա քաղաքական, հասարակական կյանքից: Այդ պատճառով խմբակներն ու դպրոցները հետևում են և արձականքում քաղաքական ղեկբերին՝ գործնական հանձնարարությունների, ներկայիս

հարցերի լուրջ զրույցներ կազմակերպելու, հետազոտման միջոցով և այլն:

Սյդ աշխատանքով դաստիարակչական գործունեությունը չի վերջանում: Կոմյերիտմիությունն ազիտացիոն խոշոր աշխատանք է կատարում: Կոմյերիտմիությունն իր ու ամբողջ յերիտասարդության միջից վերացնում է անգրագիտությունը: Նա պետք է նույնպես ոգնի խրճիթընթերցարանների, ակումբների, ժողովրդական սաների կուլտ-լուսավորական աշխատանքին:

Հ Ա Ր Ց Ե Ր

1. Ի՞նչ է նշանակում մասսաներին սովորեցնել կառավարելու գործին:
2. Կարելի՞ յե միայն գրքերով սովորել սոցիալիզմ կառուցել:
3. Ընկ. Լենինն ի՞նչն էր կոչում «կոմունիզմի դպրոց»:
4. Կոմյերիտմիության անդամներն ի՞նչ պետք է անեն գործնականապես:
5. Քաղաքի կոմյերիտականները ի՞նչպիսի դպրոցներում կարող են լրացնել իրենց քաղաքական կրթությունը:
6. Ինչպե՞ս է կազմակերպված կոմյերիտմիության ուսուցումը գյուղում:

Ի՞ՆՉ ԿԱՐԴՍՈՒ

Վ. Ի. Լենինի ճառը կոմյերիտմիության III համագումարում:

7. ԿՈՄՅԵՐԻՏՄԻՈՒԹՅՈՒՆԸ ՎՈՐՊԵՍ ԿՈՄՍՈՒՆԻՍՏԱԿԱՆ ԿՈՒՍԱԿՑՈՒԹՅԱՆ ՈԳՆԱԿԱՆ

ԿՈՄՅԵՐԻՏՄԻՈՒԹՅՈՒՆԸ ԱՇԽԱՏՈՒՄ Ե ԿՈՄՄՈՒՆԻՍՏԱԿԱՆ ԿՈՒՍԱԿՑՈՒԹՅԱՆ ՂԵԿԵՎԱՐՈՒԹՅԱՄԲ

Կոմյերիտմիության ծրագրում ասված է, «Կոմունիստական յերիտասարդական շարժումը, վորպես ընդհանուր պրոլետարականի մասը, վոր նպատակ ունի վոչնչացնել կապիտալիստական աշխարհն ու կազմակերպել սոցիալիստական հասարակություն՝ աշխատում է Համ. ԿԿ (Բ) դեկավարությունը»:

Իսկպես, հեղափոխության շինարարություն մասնակցելու համար արհրաժեշտ է հեղափոխական մեծ փորձ: Սյդ փորձը կարելի յե ընդորինակել միայն կոմունիստական կուսակցությունից, նրա հին, կռիվներում կոփված մարտիկներից:

Դրա համար կոմյերիտմիությունը յենթարկ-

վում է կոմմունիստական կուսակցութեան ազդեցութեանն ու ղեկավարութեանը:

Կոմմունիստական կուսակցութեան ղեկավարութիւնը կապահովի կոմյերիտմիութեան աշխատանքները հաջողութեանը: Կոմմունիստական կուսակցութեան ղեկավարութիւնը կոմյերիտմիութիւնը կը դարձնի իսկական կոմմունիզմի դպրոց:

ԿՈՄՅԵՐԻՏՄԻՈՒԹՅՈՒՆԸ ՊԵՂՊԵՆՈՒՄ Ե
ԻՐ ԿՕԶՄԱԿԵՐՊՉՕՒԿՕՆ ԻՆՔՆՈՒՐՈՒԵ-
ՆՈՒԹՅՈՒՆԸ

Բայց պետք է իմանալ, վոր, գտնվելով կոմմունիստական կուսակցութեան ղեկավարութեան տակ, կոմյերիտմիութիւնը պահպանում է իր ինքնուրույնութիւնը:

Կոմյերիտմիութեան ծրագրում այսպես է ասված՝

«Կոմմունիստական կուսակցութեան ղեկավարութեամբ ու հսկողութեամբ, մասնակցելով բանվոր դասակարգի ընդհանուր պայքարին, Համ. ԼԿՅԵՄ հանդիսանում է ինքնավար կազմակերպութիւն, այսինքն ունի ներքեկից մինչև վերև կենտրոնացած իր կազմակերպութիւնը (միութեան կողմից ընտրվող ղեկավար օրգաններ), իր բնիչ-

ները բյուրոներ, գաժառական, նահանգական ու կենտրոնական կոմիտեներ»:

XIII համագումարի վորոշումներում այսպիսի խոսքեր կան՝

«Համ. ԼԿՅԵՄ կազմակերպութիւնների ինքնուրույնութիւնը հանդիսանում է նրա աշխատանքի հիմնականը, նրա գոյութեան անհրաժեշտ պայմանը»:

Վյադիմիր Իլիչն անհրաժեշտ էր համարում արտահայտվել յերիտասարդական կազմակերպութիւնները ինքնուրույնութեան ոգտին: Նա ասում էր՝

«Յերիտասարդական միութեան կազմակերպչական ինքնուրույնութեան կողմը պետք է լինենք անպայման ու վոչ միայն այն պատճառով, վոր այդ ինքնուրույնութիւնից վախենում են ոպպորտյունիստները (սոցիալիստ-համաձայնողականներ), այլ և գործի եյութեան տեսակետից: Վորովհետև առանց այդ ինքնուրույնութեան յերիտասարդութիւնը չի կարող վոչ իրենից լավ սոցիալիստներ պատրաստել, վոչ պատրաստվել նրան, վորպեսզի սոցիալիզմն առաջ մղի»:

Առաջ ասացինք, վոր կոմյերիտմիութիւնն աշխատում է կոմմունիստական կուսակցութեան ղեկավարութեամբ, բայց կուսակցութեան այդ

դեկավարութիւնը, ինչպես ասված է կուսակցութեան XIII համագումարի վորոշումներում, «չպետք է կրի խնամակալութեան և աննշան միջամտութեան բնույթ՝ միութեան կազմակերպչական, ագիտացիոն, քաղաքական և ուրիշ աշխատանքի մեջ, այլ պետք է կիրառվի միայն միութեան կանոնադրութեան ու Համ. ԼԿՅԵՄ կի հրահանգների շրջանակում»:

Կոմյերիտմիութեան ինքնագործունեությունն ու ինքնուրույնութիւնը կնպաստի նրան՝ վորպեսզի կոմյերիտմիութիւնը լինի կոմմունիզմի իսկական գպրոց: Ինքնուրույն աշխատանքով կոմյերիտականների միջից ավելի լավ կերպով դուրս կգան ապագա կազմակերպիչներ, հասարակական, կուսակցական ու խորհրդային աշխատողներ:

Յեթե կոմյերիտականը կոմյերիտմիութեան բլիշի կամ րայոնական կոմիտեյի, գավկոմի լավ քարտուղար է, նա հետո կարող է լինել կուսակցական բլիշի լավ քարտուղար կամ գյուղխորհրդի, րայոնական գործկոմի նախագահ և այլն:

Ինքնուրույն աշխատանքը կոմյերիտմիութեան մեջ կը սովորեցնի կոմյերիտականին ինքնուրույն աշխատանք կատարել կուսակցութեան մեջ:

ԿՈՄՅԵՐԻՏՄԻՈՒԹՅՈՒՆԸ ՊԱՏՐԱՍՏՈՒՄ Ե ՓՈԽԱՆՈՐԴ

Կոմյերիտմիութիւնն ունի լավ լոգունք, վորը կարելի յե տեսնել նրա զրոշակների վրա, ալուսքների և խրճիթ-ընթերցարանների պատերին՝

Փոխանորդ ընկածներին,

կովում հողնածներին. —

Յերիտասարդ գործն է գալիս:

Իսկպես, յեթե միայն բոլոր խնդիրներից, վորոնք ունի կոմյերիտմիութիւնը, վերցնենք գլխավորը, ապա դա կլինի պատրաստելու, հին ընկերներին փոխանորդ տալու խնդիրը: Կոմյերիտականները նորակոչ զինվորներ են կոմմունիստական կուսակցութեան համար: Նրանց համար մի ճանապարհ կա, մտնել Համ. կի մեջ: Պետք է ասել, վոր յերիտասարդութիւնը Համ. կի մեջ չի կարող մտնել առանց կոմյերիտմիութեան գիտութեանը: Յեթե դեռ 23 տարեկան չեղած յերիտասարդը կամ աղջիկը մտադրվելին կուսակցութեան մեջ ընդունվել, ապա նրանց կասելին՝ «սկզբում մտիր կոմյերիտմիութեան մեջ, իսկ հետո արդեն կուսակցութեան մեջ»:

Կոմյերիտմիութիւնը հազարավոր անդամ-

ներ ե արդեն ուղարկել կուսակցական ու խորհրդային աշխատանքի, հազարավոր յերիտասարդ կուսակցականներ լցրել են կուսակցութեան շարքերը: Կոմյերիտականների մեջ կա 140,000 յերիտասարդ կուսակցականներ: Բայց դա շատ չե միլիոն ու կես կոմյերիտմիութեան համար:

Կոմյերիտմիութեան առաջ դրված ե խնդիր՝ կուսակցութեանը տալ կոմյերիտականների նորանոր գնդեր, ավելացնել կուսակցական կորիզը:

**ԿՈՄՅԵՐԻՏՄԻՈՒԹՅՈՒՆԸ ԿՈՒՍԱԿՑՈՒԹՅԱՆ
ՈՉՆԱԿԱՆՆԵՐ**

Բայց պետք ե հիշել, վոր կոմյերիտմիութեանը վոչ միայն նորակոչների դպրոց ե, վոչ միայն կուսակցութեան պահեստն ե, այլև նրա ոգնականը: Կոմյերիտմիութեանը վոչ միայն փոխանորդ ե պատրաստում կուսակցութեան համար, բայց հիմա արդեն նա ոգնում ե նրան ամենորյա գործնական աշխատանքում, հատկապես անկուսակցական մասսաների հետ կապվելու ասպարիզում:

Համ. ԿԿ(բ.)ԿԿ գլխավոր քարտուղար ընկ. Ստալինը, կուսակցական համագումարներից մեկում ասաց, վոր կոմյերիտմիութեանը — դա կուսակցութեան շարժիչ փոկերից մեկն ե, վորոնք կուսակցութեանը կապում են մասսաներին:

XIII կուսակցական համագումարի բանաձևերում ասված ե.

«Կոչված լինելով կատարել պահեստի դերը, վորտեղից կուսակցութեանը վերցնում ե լավագույն տարրերը՝ նոր ե ավելի յերիտասարդ ուժերի մշտական հոսանքը ապահովելու համար, միաժամանակ կոմյերիտմիութեանը հանդիսանում ե կուսակցութեան ազդեցութեան տարածողը բանվորագյուղացիական ավելի լաջն շրջանների վրա»:

Յերբ մենք խոսում ելինք կոմյերիտմիութեան մասին, վորպես Սորհրդային հանրապետութեան պաշտպանի, ապա համոզվեցինք, վոր կոմյերիտմիութեանը կուսակցութեան ոգնականն ե: Չե վոր այն ժամանակ կոմյերիտմիութեանը չուժում եր միլենումս խնդիրը, վորը կանգնած եր կուսակցութեան առաջ: Նա ոգնեց նրան ջարդել, կազմալուծել սպիտակ դավադիականներին, պաշտպանել խորհրդային հանրապետութեանը:

Յերբ մենք խոսում ելինք կոմյերիտմիութեան մասին, վորպես սոցիալիստական շինարարութեան մասնակցի, նույնպես տեսանք, վոր այդ աշխատանքում կոմյերիտմիութեանն իրագործում ե նույն խնդիրը, վորը դրված եր կուսակցութեան առաջ:

Հիմա կուսակցութեան առաջ կանգնած Գ

արգյունաբերութեան ու գյուղատնտեսութեան, աշխատանքի արտադրողականութեան ու գյուղի կուլտուրական մակարդակի բարձրացման խնդիրը: Կուսակցութեան այդ բոլոր խնդիրները, նույնպէս և կոմյերիտիութեան խնդիրներն են հանդիսանում: Նա պետք է ոգնի կուսակցութեանն այդ խնդիրները լուծելու համար:

ԿՈՒՍՕՎՅՈՒԹՅՕՒՆ ՏՐՎՈՂ ՍՄԵՆՍՍԵՄ ՈՎ-
ՆՈՒԹՅՈՒՆԸ

Մեզ առաջինը վիճակվեց սոցիալիզմ կառուցել: Հարկ չեղավ սոցիալիզմ կառուցել մի այնպիսի յերկրում, ուր բնակչութեան մեծամասնութիւնը գյուղացիութիւնն է: Դա կատարածի խոշոր ու լուրջ դժվարութիւններ: Գյուղացիութիւնը միատեսակ չէ ըստ իր կազմի (գյուղում կան բատրակներ, չքավորներ, միջակներ, կուլակներ): Գյուղացիութիւնը ցրված է, հարյուր միլլիոնանոց գյուղացիութիւնը ցրված է փոքրիկ գյուղերում, ագարակներում, շենքերում: Գյուղացիութիւնը տեք է բաժան-բաժան, վոչ մեծ տնտեսութիւնների, վորոնք մարդկանց իրենց են կապում, խանգարում են տեսնել ընդհանուր շահերը: Ահա թե ինչու, ինչպէս ցույց է տվել փորձը, գյուղացիութիւնը չի կարող մի-

ացած դուրս գալ, չի կարող հաստատապէս դիմանալ հեղափոխական պայքարին:

1905 թվին կալվածատերերի դեմ ապստամբած գյուղացիութիւնը հեշտութեամբ կազմալուծվեց ցարական կառավարութեան կողմից, վորովհետև ապստամբութիւնները բաժան-բաժան էին, գյուղացիութիւնը կալվածատերերի դեմ կռվում էր, իսկ ցարի դեմ չէր գնում (զինվորները քաղաքներում գնդակահարում էին բանվորներին, վորոնք ապստամբել էին ինքնակալութեան դեմ): Միայն 1917 թվին, յերբ գյուղացիութիւնը գնաց բանվորների հետեից, ըսկզբում հաջողվեց բռնել ցարին, իսկ հետո, կապիտալիստներին ու կալվածատերերին:

Բանվորները շատ դեպքում նախկին գյուղացիներ են: Բայց զրանք չունեն մանր տնտեսութիւն, նրանք մեծ գործարաններում ու ֆարրիկաներում միասին են աշխատում, տեսնում են ու հասկանում ինչպիսի կարգեր պետք է հաստատել, վորպեսզի լավ ապրի ամբողջ աշխատավորութիւնը: Բանվորները յերկար տարիներ իրենց հարստահարողների դեմ պայքարելիս սովորել են և այդ պայքարում կռել են հզորագունջ գնեք—կոմմունիստական կուսակցութիւն: Կոմյերիտիութեան խնդիրն է, վորպեսզի կոմ-

մուսուլմանական կուսակցութեան ուրախ-
վոր դասակարգի ազդեցութեան փոխա-
դրողը լինի գյուղում:

Մենք տեսանք, վոր Համ. ԼԿՅԵՄ անդամ-
ների մեծ մասը գյուղացիներ են, դրա համար
հատկապես կարևոր է, վորպեսզի կազմակերպու-
թյան անդամները լավ գլուխ հանեն կուսակցու-
թյան բոլոր վորոշումներից: Այստեղից հետևում
է աշխատանքի բաժանումը՝ միութեան կոմի-
տեները ամեն կերպ ձգտում են, վորպեսզի գոր-
ծարանի և ֆաբրիկայի կոմիտեի անդամներն աշ-
խատանքի գնան գյուղում: Գյուղական կոմիտե-
րի անդամները ամեն կերպ պետք է ոգտագոր-
ծեն այդ կոմիտեի անդամների փորձը, սովորեն
նրանցից պրոլետարիատի նման աշխատել:

Կուսակցական ու բանվորական ազդեցու-
թյունը կոմիտեի անդամների մասսաների վրա ուժե-
ղացնելու համար կոմիտեի անդամները ձգտում
են ավելացնել բանվոր լեռնախորհրդարանի ու
կուսակցականների թիվը միութեան մեջ: Ինչքան
բանվոր կա միութեան մեջ՝ մենք արգեն տե-
սանք: Կուսակցականների թիվը հետևյալն է՝ մի-
ութեան անդամներից հարյուրից 91-ը կուսակ-
ցութեան մեջ չեն, կուսակցութեան անդամ ու
թեկնածու չեն 9 հոգի: Դա իհարկե քիչ է, և

միութեանն աշխատում է ավելացնել կուսակ-
ցականների թիվն իր կազմում, վորի համար լա-
վագույն ախտիվիտաները փոխադրվում են կու-
սակցութեան մեջ:

Ներկայումս կոմիտեի անդամական կուսակցու-
թյան հիմնական խնդիրն է յերկրի ինդուս-
տրացումը: Մն նշանակում է, վոր մեզ հա-
մար հիմա ամենագլխավորն է մեծ գործարան-
ների կառուցումը, վորոնք կարողանային մեքե-
նաներ ու ապրանքներ մատակարարել: Առանց
դրան չենք կարող արագորեն բարձրացնել մեր
տնտեսութեանը, առանց դրան յեղած գործա-
րաններն ու ֆաբրիկաները վատ կաշխատեն,
առանց դրան գյուղին չի կարելի տալ այնքան
գյուղատնտեսական մեքենաներ, տրակտորներ,
վորքան հարկավոր է: Գործարաններ կառու-
ցելու համար փող է պետք, և պետութեանը հի-
մա ձգտում է տնտեսել յուրաքանչյուր կոպեկը,
վորպեսզի դա ծախսի արդյունաբերութեան ծա-
վալման վրա: Շատ գյուղացիներ դա վնասակար
են համարում, նրանք գտնում են, վոր ավելի
շատ գյուղացիական տնտեսութեանը պետք է
ողնել: Կոմիտեի անդամները պետք է գյուղում
ապացուցի, վոր ներկայումս արդյունաբերու-
թյան ամրապնդումը, նոր մեծ գործարաններ

կառուցելը հերթական խնդիր է, վոր առանց դրան գյուղացիութեան համար լավ չի լինի: Մի-աժամանակ կոմյերիտմիութիւնը պետք է պատ-մի, թե ինչ է անում Խորհրդային իշխանութիւնը գյուղացիական տնտեսութեան համար: Իրանով կոմյերիտմիութիւնը կը կիրառի կյանքում կոմ-մունիստական կուսակցութեան վորոշումները, կոգնի՝ բանվոր զասակարգի ազդեցութիւնը գյու-ղացիութեան վրա տարածելու համար: Հենց զը-բանումն է կոմյերիտմիութեան գլխավոր ոգնու-թիւնը կուսակցութեան:

Հ Ա Ր Յ Ե Ր

1. Ինչո՞ւ կոմյերիտմիութիւնը պետք է աշ-խատի կոմմունիստական կուսակցութեան ղեկա-վարութեամբ:
2. Ինչո՞ւ կուսակցութիւնը չպիտի խառնվի միութեան կազմակերպչական գործերին:
3. Ինչո՞ւ դժվար է սոցիալիզմի կառուցումը գյուղացիական յերկրում:
4. Ինչո՞ւ բանվորները կարողանում են պայ-քարել աշխատավորութեան թշնամիներէ դեմ:
5. Ի՞նչ է յերկրի ինդուստրացումը:
6. Հարկավոր է գյուղացիներին յերկրի ին-դուստրացումը:

8. ՀԱՄ. ԿՅԵՄ ՎՈՐՊԵՍ ԿՅԵԻ-Ի ԱՌԱՋԱՊԱՀ ԳՈՒՆԴ ԽՍՀՄ ԿՈՄՅԵՐԻՏՄԻՈՒԹՅԱՆ ՀԱՄԱՇԽԱՐՀԱՑԻՆ ԵՇԱՆՍԿՈՒԹՅՈՒՆԸ

Մենք վերջացնում ենք այս գրքուկը: Մենք հիմա բավականին լավ գիտենք, թե ի՞նչ է կոմ-յերիտմիութիւնը: Մենք գիտենք թե նա ի՞նչ խո-շոր նշանակութիւն ունի նրա մեջ ընդունվող յերիտասարգութեան համար: Մենք գիտենք ի՞նչ նշանակութիւն ունի նա հանրապետութեան սո-ցիալիստական շինարարութեան համար:

Բայց հասկանալով ու հիշելով այն, ինչ վոր կարգացինք, համենայն դեպս լրիվ պատասխան չավինք ի՞նչ է կոմյերիտմիութիւնը հարցին: Մե-զանում առհասարակ շարքային կոմյերիտական-ները մոռանում են համամիութենական կոմյերիտմիութեան համաշխարհային նշանակութիւնը, նրա դերը համաշ-խարհային յերիտասարգական շարժման մեջ: Մինչդեռ, մեր կոմյերիտականները պետք է լավ հիշեն, վոր իրենք վոչ միայն կոմյերիտ-միութեան անդամ են, այլ և կոմմունիստական Յերիտասարգական Իստերնացիոնալի (ԿՅԵԻ-Ի) անդամ:

Միաժամանակ պետք է իմանալ, վոր ԽՍՀՄ

Լենինյան կոմյերիտմիությունը, վոչ միայն (ԿՅՆԻ-ի) լոկ մասն է, այլ նրա առաջապահ մասը, նրա առաջապահ գուշակը: Պետք է իմանալ, վոր ԽՍՀՄ կոմյերիտմիության համաշխարհային նշանակությունը չափազանց մեծ է, այդ նշանակությունն աճում է հենց նրանով, վոր Համամիութենական կոմյերիտմիությունը ԿՅՆԻ-ի ամենամեծ գուշակն է: Նա հաշվում է մոտ 2 միլիոն, յերբ վոր մյուս կոմյերիտմիությունները մեջ դեռ քիչ են անդամները:

ԽՍՀՄ կոմյերիտմիության դերն ու նշանակությունը ԿՅՆԻ մեջ աճում է գլխավորապես նրա համար, վոր Համ. ԼԿՅՆՄ աշխատում է միակ և ամենաառաջին սոցիալիստական հանրապետության մեջ, մի յերկրում, ուր բանվոր դասակարգն է գերիշխում:

ԻՆՉՊԵՍ ԱՃՅՑ ԿՈՄՅԵՐԻՏՄԻՈՒԹՅԱՆ ԱՋԳԵՑՈՒՄԵՆ ԿՅՆԻ-Ի ՄԵՃ

Մենք այստեղ կը հետևենք, թե ինչպես աճեց կոմյերիտմիության ազդեցությունը միջազգային յերիտասարգության շարժման վրա:

Թե կոմյերիտմիության հիմնադրումից առաջ (առաջին համագումարում, 1918 թվին), և թե հատկապես նրանից հետո, ռուսական յերիտասարգությունն ուղադրությամբ հետևում էր,

թե ինչ է արել, ինչպես է պայքարել կապիտալիստների դեմ արտասահմանյան բանվոր յերիտասարգությունը:

1919 թվին Ռուսաստանի կոմյերիտմիությունն առաջին անգամ մասնակցում է յերիտասարգական միջազգային համագումարին (կոնգրեսին) Բերլինում (Գերմանիայում): 1919 թվի նոյեմբերին կայացած Բերլինի համագումարը, առաջին համագումարն էր, ուր և կազմակերպվեց կոմունիստական Յերիտասարգական Ինտերնացիոնալը:

Արդեն այդ համագումարում Ռուսաստանի կոմյերիտմիության ու նրա պատգամավորները ազդեցությունը մեծ էր: Առաջին անգամ արտասահմանյան ընկերները զեկուցում լսեցին, թե ինչպես է ծնվել, աճել և ինչպես է աշխատում Ռուսաստանի կոմյերիտմիությունը:

Հաջորդ տարում (1920) Արևելքում սկիզբ է առնում կոմունիստական յերիտասարգական շարժումը—նախ Թուրքեստանում, Ադրբեջանում, հետո այնպիսի յերկրներում, ինչպիսին է Չինաստանը, Ճապոնիան և այլն: Իրանից հետո ԽՍՀՄ կոմյերիտմիության ազդեցությունը նշանակելիորեն աճում է: Նրան են հետևում, նրան են լրսում, նրանից են սովորում:

Կոմյերիտմիութեան նշանակութիւնը համաշխարհային յերիտասարդական շարժման մեջ ավելի շատ եւ աճում 1921 թվին, ԿՅՆԻ յերկրորդ համագումարի ժամանակ: Այդ համագումարը կայացավ Մոսկվայում, այնտեղ վորոշում ընդունվեց ԿՅՆԻ-ի Գործադիր Կոմիտեն Մոսկվա տեղափոխելու մասին: ԿՅՆԻ-ի Գործկոմի տեղափոխումը Մոսկվա հատկապես ուժեղացրեց ԽՍՀՄ կոմյերիտմիութեան նշանակութիւնը:

Կոմյերիտմիութիւնն արտասահմանյան ընկերների վրա ազդեցութիւն ձեռք բերեց և այն ոգնութեամբ, վոր ցույց տվեց նրանց: Միջազգային այն վճարը (հնգնոց), վորը հավաքվում ե մեր բջիջներում, գնում ե արտասահմանյան ընկերներին, վորոնք դեռևս կապիտալիստների իշխանութեան տակն են գտնվում:

ԻՆՏԵՐՆԱՑԻՈՆԱԼ ԴԱՍՏԻՍՐԱԿՈՒԹՅՈՒՆԸ

Յուրաքանչյուր կոմյերիտականը պետք ե հասկանա, վոր Հոկտեմբերյան պրոլետարական հեղափոխութեանը պետք ե հաջորդի միջազգային հեղափոխութիւնը: Մեր յերկրում պրոլետարիատի հաղթանակից հետո մենք արդեն մըտել ենք, ինչպես ասում եր ընկ. Լենինը, միջազգային հեղափոխութեան շրջանը: Յև կոմյե-

րիտակաները պետք ե պատրաստ լինեն միջազգային այդ հեղափոխութեանը: Նրանք պետք ե տողորվեն միջազգային հեղափոխութեան վոգով, վորին պետք ե նպաստի ինտերնացիոնալ (միջազգային) դաստիարակութիւնը, վոր կիրառում ե կոմյերիտմիութիւնը: Ինտերնացիոնալ դաստիարակութիւնը Լենինյան դաստիարակութեան մասն ե:

ԽՍՀՄ կոմյերիտականները պետք ե իմանան արտասահմանյան ընկերների պայքարի պատմութիւնը, կոմյերիտմիութեան գրութիւնը զանազան յերկրներում և իրենց կոմյերիտմիութեան նշանակութիւնը, վորպես կոմյերիտինտերնացիոնալի առաջապահ գնդի:

ՀԱՐՑԵՐ

1. Ինչ նշանակութիւն ունի ԽՍՀՄ կոմյերիտմիութիւնը կոմմունիստական յերիտասարդական մյուս բոլոր կազմակերպութիւնների մեջ:
2. Ինչպիսի պարտականութիւններ են դրվում կոմյերիտականի վրա, վորպես ԿՅՆԻ-ի անդամի:
3. Ինչպես աճեց ԽՍՀՄ կոմյերիտմիութեան ազդեցութիւնը ԿՅՆԻ-ի մեջ:
4. Ինչի համար ե հարկավոր կոմյերիտմիութեան մեջ ինտերնացիոնալ դաստիարակութիւն կիրառելը:

9. ԿՈՍՅԵՐԻՏՄԻՈՒԹՅՈՒՆԸ ՎՈՐՊԵՍ ՅԵՐԻՏԱՍԱՐԴ ԼԵՆԻՆԱԿԱՆՆԵՐԻ ՄԻՈՒԹՅՈՒՆ

ՄԻՈՒԹԵՍԱՆ ԼԵՆԻՆՅՑԱՆ ՎԵՐԱՆՎՍԱՆՈՒՄԸ

1924 թվի հուլիսին կայացավ Համ. ԿՅԵՄ VI համագումարը: Այդ համագումարը առաջինն էր մեր առաջնորդի և ուսուցչի—Վլադիմիր Իլիչը Լենինի մահվանից հետո: VI համագումարի գլխավոր վորոշումներից մեկն էր ՀԱՄԿ-ՅԵՄ վերանվանել Լենինյան կոմյերիտիուլթյուն:

Վերանման առթիվ VI համագումարը մանիֆեստ բաց թողեց—զիմում բոլոր կոմյերիտականներին, բանվորագյուղացիական, յերիտասարդությանը:

Այդ մանիֆեստում խոսվում է այն մեծ պատասխանատվության մասին, վոր իր վրա յե վերցրել կոմյերիտիուլթյունն ընդունելով Լենինյան կոչումը, այն խնդիրների մասին, վորոնք կանգնած են Լենինյան կոմյերիտիուլթյան առաջ՝ կապված վերանվանման հետ:

ԻՆՉՈՒ ՄԻՈՒԹՅՈՒՆԸ ԿՈՉՎԵՑ ԼԵՆԻՆՅՑԱՆ

Մանիֆեստում պատասխանվում է այդ հարցին, թե ինչո՞ւ միությունը կոչվեց Լենինյան՝ այնտեղ ասված է՝

«Ըզուենեցինք մենք այդ վորոշումը՝ վոչ թե գեղեցիկ խոսքի, վոչ թե բոլոր լավագույն անուններից լավագույնը կրելու ցանկության համար, վոչ միայն նրա համար, վորպեսզի հարգանքով պատվենք մեծ հանգուցյալի հիշատակը»:

«Վնչ, մենք ընդունեցինք այն նրա համար, վորպեսզի ԽՍՀՄ բնակվող բոլոր ժողովուրդների ամբողջ աշխատավոր յերիտասարդությունը, իր առաջապահ դնդի—կոմյերիտիուլթյան հետ միասին, սոգորվելով մի կամքով և ամուր վրձնականությամբ՝ սովորի ապրել, աշխատել ու պայքարել Լենինաբար, իրականացնել Լենինի կոչմից մեզ թողած ավանդները»:

Կոմյերիտիուլթյան առաջ կանգնած գլխավոր խնդիրները թվելուց հետո, մանիֆեստում ասված է՝

«Նրա համար, վորպեսզի կոմյերիտականները հատուկ յեռանդով, հատուկ հաստատակամությամբ ու համաուլթյամբ աշխատեն այդ խնդիրներն իրագործել, մենք մեր միությունն անվանում ենք Լենինյան ու պարտավորվում ենք լինել ամենաառաջին զինվորները, աշխատավորներն ու աշակերտները. պարտավորվում ենք կազմակերպել ամբողջ բանվորագյուղացիական յերիտասարդության ուսուցումը, աշխատանքն ու պայքարը»:

ՄԵԾ ՊԱՏԱՍԽԱՆԱՍՏՎՈՒԹՅՈՒՆԸ

Այս բոլորից յերևում է, թե ինչպիսի մեծ պատասխանատվություն վերցրեց իր վրա կոմյերիտմիությունը, յերբ ընդունեց Լենինյան կոմյերիտմիության կոչումը:

Յև յուրաքանչյուր կոմյերիտականը, յուրաքանչյուր բանվորն ու գյուղացին, վոր մտնում է կոմյերիտմիության մեջ, պետք է զգա այդ մեծ պատասխանատվությունը:

Պետք է իմանա, վոր մտնելով Լենինյան կոմյերիտմիության մեջ, նա հանգիստանում է յերիտասարդ լենինական, վոր նա այդ փառավոր անունը նրա համար է կրում, վորպեսզի շարունակի մեծ ուսուցչի անմահ գործը:

ՀԱՐՅԵՐ

1. Կոմյերիտմիությունը չէրբ անվանվեց Լենինյան կոմյերիտմիություն:

2. Ինչո՞ւ կոմյերիտմիութունն անվանվեց Լենինյան:

3. Ինչպիսի՞ պատասխանատվություն վերցրեց իր վրա կոմյերիտմիությունը, ընդունելով Լենինյան կոչումը:

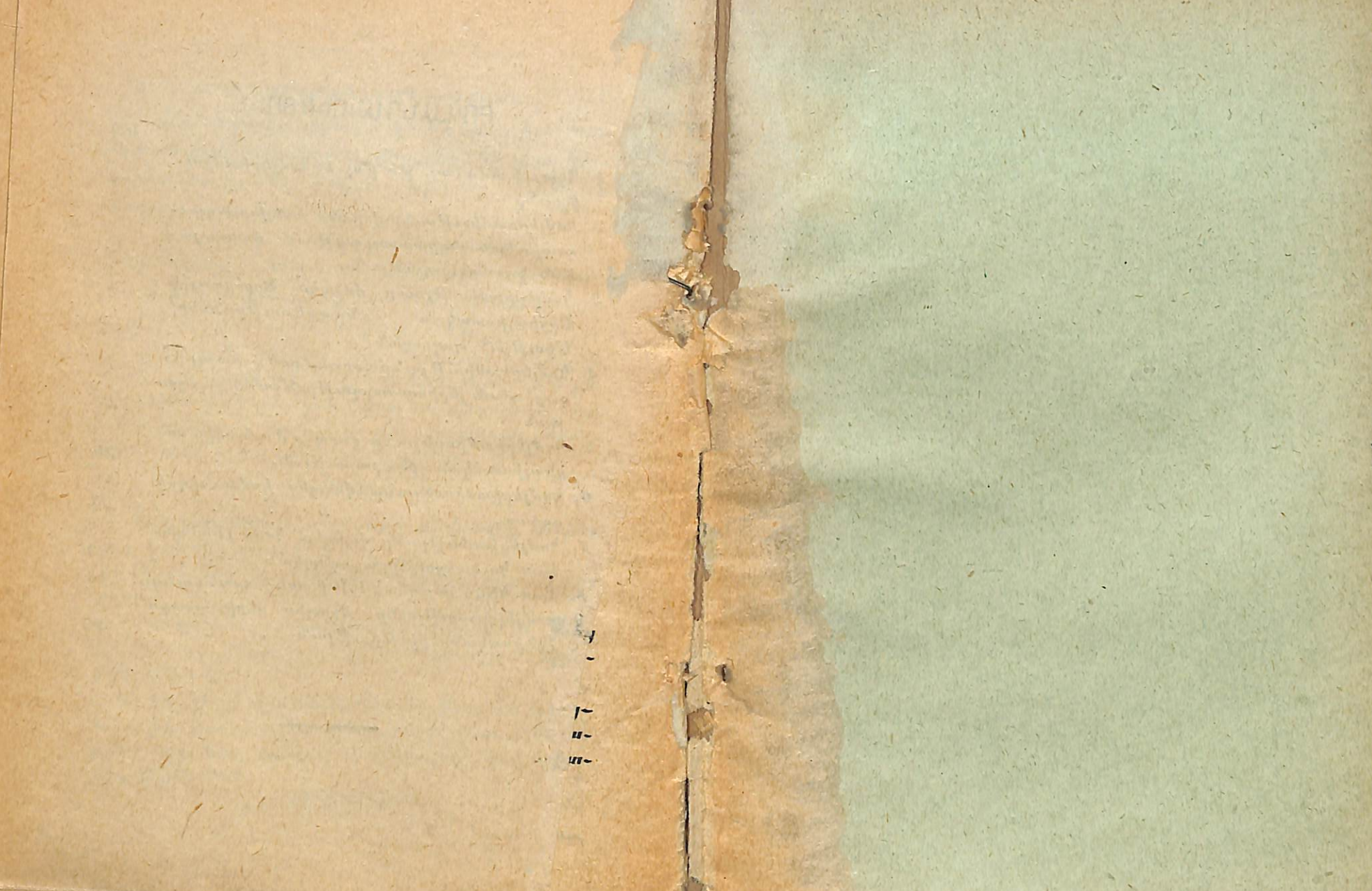
4. Ինչպիսի՞ պատասխանատվություն է վերցնում իր վրա յերիտասարդ բանվորն ու գյուղացին, յերբ նա մտնում է Լենինյան կոմյերիտմիության մեջ:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹՅՈՒՆ

ԵԶ

1. Պետք է իմանալ, թե ի՞նչ է կոմյերիտմիությունը	3
2. Կոմյերիտմիությունը վորպե՞ս բանվորա-գյուղացիական յերիտասարդության մասսայական կազմակերպություն	6
3. Կոմյերիտմիությունը վորպե՞ս Սորհրդային Սոցիալիստական Հանրապետությունների Միության պաշտպան	18
4. Կոմյերիտմիությունը վորպե՞ս բանվորա-գյուղացիական յերիտասարդության շահերի պաշտպան	27
5. Կոմյերիտմիությունը վորպե՞ս մասնակից սոցիալիստական շինարարության	39
6. Կոմյերիտմիությունը վորպե՞ս կոմունիզմի դպրոց	55
7. Կոմյերիտմիությունը վորպե՞ս Կոմունիստական Կուսակցության ոգնական	63
8. Համ. ԿՅԵՄ վորպե՞ս ԿՅԵԻ-ի առաջապահ գունդը	75
9. Կոմյերիտմիությունը վորպե՞ս յերիտասարդ Լենինականների Միություն	80

ԳԻՆՆ Ե 25 ԿՈՊ.

« Ազգային գրադարան

NL0191429

